קול התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים דחסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בני ברק - אלעד

שנה י"ג גליון תרכ"ה | כי תצא | ט' אלול תשס"ט

על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים

באחת הישיבות הגדולות שטבעה ושמה הטוב הדהד למרחקים הגיע כפרי אחד וביקש מראש הישיבה שיסייע לו למצוא חתן הגון לבתו, והוא מתחייב לפרנס את החתן ולספק לו כל צרכיו, בחר ראש הישיבה חתן מופלג בתורה ובמע"מ, וכעבור זמן מה נשא החתן את בתו של הכפרי לאשה.

ויהי ממחרת החתונה הסב החתן בבית חמיו לארוחת בוקר והנה מגישים לו לחם צר ומים לחין, החתן העדין לא אמר דבר ובקושי רב נגס בלחם הקשה ושתה מן המים, בערב חזר שוב הדבר וכן מידי יום ביומו, התקשה החתן באכילת מאכלים אלה, כתוצאה מכך הלך ורזה ופניו נפלו.

כאשר ראה הכפרי כי חתנו אינו אוכל, פתח עליו בצעקות מפני מה אינך אוכל האם מפני שבהיותך בישיבה התרגל גופך למאכלים מעודנים אינך אוכל כאן, משלא הועילו צעקותיו, שכר השוכר שני גויים גברתנים כדי שישגיחו על חתנו שיאכל, בכל סעודה הם היו עומדים ושוט בידם, בכל פעם שדחה החתן מלפניו את הלחם הקשה ולא אכל, היו שני אלה מצליפים עליו בשוט, לילה אחד חמק החתן מבית חותנו ונמלט לישיבה, נכנס החתן החבול והמדוכא לראש הישיבה וסיפר לו את כל המאורעות שעברו עליו מיום חתונתו ועד היום.

למחרת הגיע הכפרי לישיבה לחפש את חתנו שאלו ראש הישיבה מפני מה אינך נותן לחתנך מאכלים ראויים, השיב לו הכפרי שאין באפשרותו לשלם אלא דמי לחם ומים... צעק עליו הרב: אם אין באפשרותך לקנות עבורו אוכל טוב יותר, איך היה לך כסף לשכור שני גוים.

במשל זה מובן מאמר הכתוב "על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור לקללך" ולכאורה צ"ב הקישור בין שני האשמות שמאשימים בהן את מואב, ואף גם זאת שהיה לו להקדים אשר שכר עליך את בלעם בן בעור שזה הוא יותר חמור ממה שלא קידמו אותם בלחם ובמים.

אולם באמת יכולים בני מואב לתת מענה בפיהם שהם לא קידמו את ישראל בלחם ובמים יען כי לא היה להם מספיק כסף למטרה זו, על כך ממשיך הפסוק ומשיב להם אם כן כיצד היה לכם מספיק כסף כדי לשכור את בלעם שיקלל את ישראל, והרי בלעם דרש הון תועפות עבור קללותיו אלא שמוכח מכאן שלא חוסר כסף הוא היה הגורם, אלא רשעתכם היא שגרמה לכם להתנהג כלפי ישראל כפי שנהגתם.

תוכן העניינים

לקח טוב ..... עמוד ג'

שבת בשבתו ..... עמוד ה'

דבש תמרים ..... עמוד ז'

בשפתי צדיקים ..... עמוד ט'

פרפראות לחכמה .... עמוד י"א

קחו עמכם דברי"ם .... עמוד י"ז

הילולא דצדיקיא ..... עמוד י"ח

משולחן מלכים ..... עמוד ל"ט

להכנסת מודעות, ברכות מזל טוב,

הנצחת שם, לעילוי נשמת

ולכל שאר עניני המערכת

הארות והערות וכדו'

אפשר לפנות

להר"ר יושע פאליק שווארץ הי"ו

011-972-527617061

תשית לראשם עטרת פז

מרומם הוא אלקא בקדמא ובתרייתא, ברכת התורה נברך בהני שורתא
ביקרא דאורייתא, ונעטר להון כתרין בגוו ועטרה, לשם לההילה ולתפארה

קדם מעכת"ה של הני עורבא מרבנן אריות שבחבורה, אברכים מופלגים ושקדנים באהלה של תורה
חשיכה כאורה, ממעייני לומדי בולגינו המעטירה, ומפארי קהילתינו המפוארה, הלא המה

כולל עצי חיים ד'סאטמאר

מיסודו של כ"ק מרן
רביה"ק בעל ברך משה זי"ע

בהדרכת והמשכת מ"מ
כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

קבוצה א'

הרה"ג ר' **יחיאל מיכל פרידמאן** שליט"א
הרב **יצחק אייזיק שעכטער** שליט"א
הרב **דוד כהן** שליט"א
הרב **יעקב שלמה כהנא** שליט"א
הרב **יואל מרדכי דאוויד‌אוויטש** שליט"א
הרב **שמואל שטרול** שליט"א
הרב **אברהם נתן ווייסהויז** שליט"א
הרב **ישעי' גאלדשטיין** שליט"א
הרב **אברהם יעקב בנימין טויסיג** שליט"א

קבוצה ב'

הרב **מיכאל הערשקאוויטש** שליט"א
הרב **יוסף יודא כהן** שליט"א
הרב **נחמן צבי ענגעל** שליט"א
הרב **יואל פריינד** שליט"א
הרב **שמואל שאול גרינוואלד** שליט"א
הרב **יואל מנחם ישכר סאנדער** שליט"א
הרב **יעקב אברהם גאלדבערגער** שליט"א
הרב **יואל היימליך** שליט"א
הרב **אלחנן שלמה זלמן גראס** שליט"א

לרגל אשר זכו להתעטר בכתר תורה, וקצרו פרי עמלם בריגה ובאורה, בעמדם בכור המבחן

על כל שו"ע יורה דעה ח"א

אצל הגאון הגדול רבי נפתלי הירצקא פרענקל שליט"א
חבר הבד"ץ העדה החרדית עיה"ק ירושלים תובב"א

אשר בחן אותם יותר משעתיים והפליא את בקיאותם הנפלאה

ולכן כתר הילומים על ראשם נעטרה, בנור יופי וכליל תפארה

יורה יורה כדת של תורה

יהי רצון מלפני קל נותן התורה, כשם שזכיתם לברך על המוגמר כהאי הלכתא הרבת' וחבלים נפלו לכם בנעימים לחבחן עליה בע"פ כן תזכו להמשיך בליומד התורה והתמדת' ורב חילכם לאורייתא אשריכם חתני התורה ואשרי חלקכם שלכך זכיתם ברוב פאר והדר הקל הטוב ישפיע לכם הברכה המשולשת בתורה ותראו ברכה בעמליכם ומכם תצא הוראה

החותמים למטן שמם בכבוד התורה, ברגשי הערכה והוקרה
הנהלת הכולל

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלקיך בידך ושבית שביו, נודע (זוהר חדש מאמר כי תצא) שבמלחמת היצר הכתוב מדבר, והנה כאשר שני מלכים לוחמים זה עם זה, עיקר חכמת המלחמה לבלתי נתון האויב ליכנס בגבולו, כי באם נכנס בגבולו, אז כבר הדבר נקל לנצחו אחר כך, על כן החכמה לעורך מלחמה על גבול שלו, לבלתי נתון השונא לבא בגבולו, ואז נקל להצליח, וזה הנאמר בכאן בתורה ללמוד מלחמת היצר, שתצא ללחום נגד היצר הרע, קודם שבא לפתותך ולהטעים לך טעמא דאיסורא ח"ו, כי אחר כך יהיה קשה לך לפרוש ממנו ויאבדך ח"ו, "על כן בני ידידי תצא לקראתו תיכף לבלתי נתן את היצר הרע לבא בגבולך לאחד מאבריך" ונתנו ד' אלקיך בידך, בודאי תצליח דרכך, ותשכיל ושבית שביו, אדרבה עוד תוציא הנצוצות הקדושות מהסטרא אחרא, להביאם לגבול הקודש והיה לפליטה כן יהי רצון לפני העוזר האמתי. (**יודעי בינה**)

☆

וראית בשביה אשת יפת תואר וגו', יש לרמז דהנה כמה פעמים נראה לו לאדם על איזה דבר שהוא מצוה לעשות כן, ובאמת הוא עצת היצר הרע ומפתה אותו בזה, והנה להגיע אל אמת הענין יכול לבוא על ידי שיראה אחר כך אם יהיה לבו שמח או לא, ואם שמח ידע כי נכון הדבר אשר עשה לפניו יתברך, ואם יהרט אחר כך ידע כי היא מצד הרע ח"ו, ולכן אמרה התורה וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת בה שידמה בעיניך שהיא מצוה, אמרה התורה ולקחת לך לאשה, ואז והיה אם לא חפצת בה שתתחרט אחר כך בה, אז ושלחתה לנפשה תדע שאין מצוה בדבר והבן. (**אך פרי תבואה**)

☆

ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים וגו', צריך לפרש האי לישנא כפילא ירח ימים דלא הי' צ"ל אלא ירח ותו לא ונראה דהנה ארז"ל נותנין לבתולה י"ב חודש ואמרו חכמי המוסר רמז בזה על חודש אלול שמזלו בתולה וכשישוב אל השי"ת בכל לבבו אזי יכולת בידו לתקן כל אשר חטא על הנפש כל ימות השנה והנה ידוע דימים אשר אין בהם חפץ לא יחשבו במספר ימיו וע"י שמתקן בחודש אלול כל מעשיו שבכל ימות השנה נותנין לו כל י"ב חודש והיינו דארז"ל בלשון קדשם ברמז נותנין לבתולה י"ב חודש והנה מבואר בשלה"ק דובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים רומז על חודש אלול שצריך לתקן בדמעות על אשר נתרחק מהקב"ה ומכנס"י כל ימות השנה וי"ל דהיינו דקרי' לי ירח ימים שהוא חודש אלול שכלול בו ע"ד דכתי' ימים תהי' גאולתו וא"ש.

(**ערוגת הבושם**)

☆

לא תדרוש שלומם וטובתם כל ימיך לעולם, הנ"ל דהנה אנו אומרים יום קדוש הוא מבואו ועד צאתו כל זרע יעקב יכבדוהו וכו' פי' ההשפעה היורד בשבת הוא צריך שמירה מעולה לבל תלך ח"ו להחיצונים וכן כל ענין תורה ותפלה ומעש"ט צריך האדם להרחיק א"ע מעבירה תחלה לחלוץ נפשו מהחיצונים לבל יטורף ממנו מעשיו הטובים, וז"ש יום קדוש הוא מבואו מעולמות העליונים השפע הוא בודאי קדוש אך צ"ל כן בצאתו לעוה"ז לבל תצא החוצה רק כל זרע יעקב יכבדוהו כי בהשפעות ההם הם מכובדים ומשתמשים בהם בתורה ותפלה ומצות המה ירוני בטוב חלקם לכן משוך חסדך ליודעיך ולא לזולתם וז"פ לא תדרוש שלומם וטובתם ר"ל תשמור לבל ינקו ממנו ולא תהיה דורש טוב להם שינקו חלילה ההשפעה ממך, וגם לשון לא תדרוש היינו הלימוד שלך והדרוש אשר אתה דורש לא יהי' ח"ו בבחי' זו שתלך ח"ו לחיצונים רק מעשיך יהי' לעולם היא השבינה. (**תפארת שלמה**)

☆

כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך כי יפול הנופל ממנו, וי"ל דהנה אנו אומרים בתפילה ובנה אותה בקרוב בימינו כי הקב"ה בונה ירושלים בימינ"ו על ידי הימים שלנו שבכל יום כשאדם עובד אותו ית"ש הכל לפי מעשיו בונה את ירושלים ובית המקדש, יש בונה ביום אחד שורה שלימה ויש מניח למשל לבינה אחת וכן שמעתי מהרב הקדוש מו"ה אלימלך זצ"ל שבשעשה עליית נשמה ראה שנושאין את כלי הבית המקדש ואמרו לו שדם אותם הכלים שהוציא הוא מהגלות וז"ש כי תבנה בית חדש היינו שכשאתה עוסק בבנין הקדוש ועשית מעקה לגגך לגג ועלי' שלך בהכמה ובשבליות לעולמות עליונים לבנות הבנין הקדוש תראה שתעשה מעקה וגדר סביב בעבודתך זאת שלא יתראה עבודתך ותסתיר מעשיך שיהי' בפנימיות לבך והצנע לכת עם אלהיך כי יפול הנופל דלפעמים יתלוצצו אנשים ממנו ועי"ז תפול ממדרגתך ולכן תעשה מעקה ולא תראה עבודתך בבנין ביהמ"ק. (**זרע קודש**)

☆

ואכלת ענבים כנפשך שבע ואל כליך לא תתן, על פי מעשה וכו' שהניחו לו אמו צוואה, שמי שאינו יכול למובלו לא יניחנו להיות אצלו, ואם לאו יצטרך לעזר מהרחוקים על הקרובים אצלו וכו', כי כשאוכל יותר מצרכו, זה המאכל מזיק לו, כי כל דבר יש לו שורש שיש לו חיות ממנו, כגון הפמים יש להם חיות ממה שהאדם לוקח אותם לרפואה, וכן המאכלים יש להם חיות מזה שהאדם אוכל אותם, ומקבל חיות מהם, מזה יש חיות להמאכלים, אבל כשאוכל יותר צרכו אין לזה המאכל ממי לקבל חיות, מאחר שאין האדם צריך אליו, והוא דומה כאלו הניחו האדם לתוך כלי, שבודאי אינו מקבל חיות משם, ועל כן המאכל מבקש לו חיות להחיות עצמו, ואזי הוא מוציא החיות של האדם, ועל ידי זה הוא מזיק להאדם, ומחמת זה נצטרפין עמו אפילו שאר המאכלים ומזיקים לו, וזה ואכלת כנפשך שבעך לו יותר, וזה ואל כליך לא תתן, היינו שלא תאכל יותר מצרכך שזה דומה כנותן לתוך הכלי מאחר שאין צריך לו כנזכר לעיל.

(**ליקוטי מהר"ן**)

אל תקרי מה אלא

מאה

תרס"ד

מרן הגה"ק בעל קדושת יו"ט זי"ע
לאזט צוואה פאר זיין זון מרן הגה"ק בעל עצי חיים זי"ע צו מייסד זיין דעם כולל

תרס"ט

מרן הגה"ק בעל עצי חיים זי"ע ממלא רצון קדשו ופקודת אביו זי"ע און איז
מייסד דעם הייליגן כולל

תשנ"ב

איבערגעפלאנצט געוואָרן דורך **מרן רבינו הגה"ק בעל ברך משה זי"ע** מיטן
נאמען **כולל עצי חיים ע"ש אביו הגה"ק זי"ע**

תשס"ט

לערנען שוין בליעה"ר **100 יונגעלייט** ת"ח מופלגים אינעם הייליגן **כולל עצי חיים**

הונדערט יאהר פונעם תורה פעסטונג
כולל עצי חיים דסאטמאר בארה"ק

ברענגט צום מגבית לכל הפחות

$100

לרגל די "יובל המאה" פונעם כולל

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים, על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

השבת מסייע שלא יבוא לידי חטא

כי תצא למלחמה וכו' ושבית שביו, ידוע דקאי על מלחמת היצר הרע ואיתא בגמרא (שבת קיח:) כל השומר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, ואם מהני שמירת שבת למחול עונות מכבר מכל שכן שמהני שלא שלא יבוא לידי חטא וינצל מיצר הרע, ושבית, שמעתי ממורי שהוא לשון שבת וקמ"ל ושבית שביו שעל ידי שמירת שבת תוכל לשבותו. **(קרבן העני)**

בשבת ישכח מכל עניני חול ויעשה תשובה שלימה

כי יקח איש אשה חדשה לא יצא וכו'. יש לפרש הפסוק ברמז, כי יקח איש אשה חדשה, אשה נקרא הנשמה כנודע (זוה"ק משפטים קמד:), והנה ביום השבת לוקח אשה חדשה, היינו נשמה יתירה, לא יצא בצבא, צבא נקראים היסורין (ב"ר י, ה) כמו דאמר (איוב יב יד) כל ימי צבאי איחל הלא צבא לאנוש וכו', והכוונה שישכח כל היסורין והדאגות שבימי חול, ויהיה בעיניו כאלו כל מלאכתו עשויה, ולא יעבור עליו לכל דבר היינו שלא יעבור עניני חול לפניו אפילו בדיבור בעלמא, ממצוא חפצך ודבר דבר (ישעיה נח יג) נקי יהיה שיהיה נקי מכל וכל בעשות תשובה שלימה לפניו יתברך, ואז יתארח לביתו שנה אחת היינו השכינה שנקרא שנה אחת כנודע. **(אגרא דכלה)**

צריכים לקשר כל ימי השבוע עם שבת קודש

לא תעשק שכר עני ואביון מאחיך וגו' ביומו תתן שכרו ולא תבוא עליו השמש כי עני הוא וגו', איתא בספה"ק ב'יומו ת'תן ש'כרו ר"ת שב"ת, ויש לרמוז בזה דצריך לקשר את כל יום מימות השבוע עם ש"ק, כי שבת היא בחי' עני דלית ליה מגרמא כלום (כמו מדת מלכות שאין לה רק מה שמשפיעין לה שאר ספירות) זולת מה שישראל עושין מצוות ומעש"ט תמיד ומייחדים ומקשרים כל יום מימי השבוע בש"ק, כמ"ש היום יום אחד בשבת ב' בשבת וכו', עי"ז זוכין בש"ק לנשמה יתירה, כפי שפועלים ומקשרין כל יום בש"ק באותה מדה זוכים כשבא ש"ק לנשמה יתירה, וז"ש לא תעשוק שכיר עני ואביון מאחיך, ש"ק נקראת עני ושאת הימים נקראין אחים, לא תעשוק שבת קודש מפעולת ימות החול, אלא ב'יומו ת'תן ש'כרו שתפעול בכל יום שכר שבת כנ"ל, ולא תבוא עליו השמש, כי מי שאינו מכין ומקשר עצמו בש"ק גורם שקיעת החמה ח"ו, אבל מי שמכין ומקשר עצמו כראוי גורם לזריחת שמש בשבת צדקה לעניים, והוא בחי' קרא לשמש ויזרח אור. **(תורת חיים)**

ע"י מסירת נפש זוכין לקדושת השבת

ביומו תתן שכרו, ר"ת שבת, הנ"ל עפ"י מ"ש בענין קדושת השבת הוא ע"י מס"נ כמ"ש ביום שבת קודש שמך יתקדש, כי עיקר ענין הקדושה הוא ע"י מסירת נפש וז"ש מנוחה ושמחה וכו' ועל מנוחתם יקדישו את שמך שעיקר מנוחת הנפש להחזירה לשרשה וזה משמחתך ששמחת בו, כי זהו עיקר שמחתו של יעקב אבינו ע"ה הי' להביא השמחה להבורא ב"ה מה שיהי' לעתיד לבוא וגם הוא לא הי' לו שום שמחה בעולם הזה רק מה שיהי' הגולה לעתיד לבוא, וז"ש בשוב ד' שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל, וז"ש כי פדה ד' את יעקב כביכול הפדות הוא לעצמו השי"ת יהי' נפדה עם יעקב בביאת גואל ב"ב, וז"פ המנחיל מנוחה וכו' אותיות נחל, ר"ת נ'וצר ח'סד ל'אלפים, כי בשבת מתגלה הרצון העליון בחי' נחל, וז"ש כי לא באתם עד עתה אל המנוח"ה ואל הנחל"ה הנחלה זו ירושלים, אך ביום השבת נתעורר נחל העליון ע"י המס"נ וזהו מנוחה שלימה שאתה רוצה בה שיהי' הרצון במסי"נ שמח נפש עבדך כי אליך ד' נפשי אשא כמבואר במ"א וזהו סמיכת הפסוקים ב'יומו ת'תן ש'כרו ר"ת שבת, כי אליו הוא נושא את נפשו, פי' ע"י המסירת נפש זוכה לקדושת יום השבת. **(תפארת שלמה)**

ע"י השבת זוכין לצאת מרשות היצה"ר ולהתדבק בהיצ"ט

כי ישבו אחים יחדו ומת אחד מהם ובן אין לו לא תהי' אשת המת החוצה לאיש זר יבמה יבא עלי' וכו', אפ"ל כי ניתן באדם יצ"ט ויצה"ר, ולפעמים ח"ו מתגבר היצה"ר ואז נופל בדעת האדם לומר כבר נתגבר בי ביצה"ר, וח"ו נתבטל הטוב וח"ו אבד שברי ותקותי מד', ובאמת אסור לומר כך, כי מתנה טובה נתן לנו הקב"ה ושבת שמה והוא אותיות תשב כנודע ואז זמן תשובה ואפי' ח"ו מתגבר היצה"ר כשבא שבת יכול לשוב ולהתגבר על הרע, וכד עייל שבתא איהי אתיחדת ואתפרשת מסט"א וגובר הטוב ואז יש עלי' לכל העולמות לשורשם, ונודע שכל העליות הוא ע"י שם מ"ב, ונודע שבערב שבת יורד שלהוביתא דאשא הנקרא שלהבת יה עי' כונת רחיצה בחמין המגרש ומוריד הסטרא אחרא, להגביר כח הקדושה, וזה שהתוה"ק מזהרת את האדם כי ישבו אחים יחדו, המה היצה"ר והיצ"ט ומת אחד מהם, היינו לפעמים מתגבר היצה"ר ונופל היצ"ט שהוא האחד המיוחד משניהם, ויאמר האדם לעצמו הרי נתגבר בו כח הרע ח"ו, ובן אין לו היינו שאין בו מעש"ט הנקראים בנים כנודע, עכ"ז לא תהי' אשת המת החוצה לאיש זר, היינו שלא יאמר ח"ו אבד תקותו וימסור ח"ו הכל, להיצה"ר שהוא זר, רק יחזק א"ע שלא יפול ח"ו בכל כוחותיו לצד הרע, ומפרש במה יתחזק, ואמר יבמ"ה, אותיות י"ה מ"ב היינו בעת שנכנסת שבת שיורד שלהבת י"ה, ואז ע"י שם מ"ב יש עלי' לכל העולמות ואז מתגרשת הסט"א, ואז יבא עלי' היינו גם על הנשמה שלו תבוא הקודשה ולקחה לו לאשה להעלות אותה מעומקא דתהומא, ויבמ"ה אותיות י"ה מ"ב כנ"ל, ואז יוכל לשוב ולצאת מרשות הסט"א ולחזור להתדבק בהיצ"ט ובצד הקדושה, והבן. **(אמרי יהודה בערזאן)**

בדרך אבותינו ורבותינו נלך!

קויפט איין זכותים צום יום הדין

מיט'ן שטיצן לומדי תורה עניי ארץ ישראל

פרנס
ח"יים של תורה
$180
זכות החזקת אברך לשבוע

פרנס
כמוצא **של"ל** רב
$360
זכות החזקת אברך לחצי חודש

פרנס
קש"ר עליון דאורייתא
$600
זכות החזקת אברך לחודש

ברענגט צום מגבית לכל הפחות

$100

לרגל די **"יובל המאה"** פונעם כולל

רבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים, רבותינו הקדושים עצי התמרים

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה"א בידך ושבית שביו. יבואר ע"ד משל אם המלך שובה ומסר את השבוי לשר השבויים והוא מוציא חפשי, אין מרד גדול מזה, רק עליו להחזיק בשביה ולהוסיף שבי על שבי ומאסר על מאסר לשבויי המלך כדי לשמרם היטב שלא יברחו, כך אם האדם יוצא למלחמה אין בכחו לשבה היצה"ר כי בשר לא ישבה לנורא, רק הבא טהר מסייעו השי"ת, א"כ מרד גדול הוא שיוציאהו האדם לחפשי רק האדם צריך להוסיף שבי על שבי לאשר שבה המלאך כדי לשמרו, והיינו כי **תצא** למלחמה וגו' ונתנו ה"א כי הבא לטהר מסייעין לו, אבל בכחך אי אפשר א"כ הוא שבויי של המלך מי"ה, ע"כ אתה מוזהר ושבית שביו של הקי"ת, דהיינו להחזיק אותו בשבי ולהוסיף שבי על שבי. **(ישמח משה)**

☆

כי תצא למחמה על אויביך ונתנו ה"א בידך וגו'. ולכאורה הול"ל וימסרנו, ונ"ל עפ"י ששמעתי ממוזלחי"ה שפי' מאמרם יגעתי ומצאתי תאמין, דבי אלו סותרים אהדדי דמציאה בא בחסח הדעת ולא ביגיעה, אבל הענין דאם האדם מיגע עצמו בתורה בעיון רב, אם שלפעמים יעלה חרס בידו, שוב אחרי זה יבין וישכיל המצאה נפלאה, והוא מתת אלוקים בקרבו, וז"ש יגעתי ואח"ז מצאתי בחסח הדעת תאמין ע"כ, וכן הענין נגד היצה"ר אמר הכתוב כי **תצא** למלחמה על אויביך, אם שתעלה חרס בידך, שוב אחר שתעשה את שלך אז ונתנו ה"א בידך, בבחי' נתינה ומתנה והי לא יעזבנו. **(ויטב לב)**

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה"א בידך ושבית שביו. ונראה עפ"י המבואר בבני ישישכר כי בעת שישראל עושים מצות ומע"ט ירד הטוב על כל פנים שגם אוה"ע יהנו מהטוב, ולהיפוך בעת שישראל עושים חיו עבירות תבא הרעה על כל פנים, א"כ האיך יכולים להמשיך רק רע לשונאי ישראל והו ע"י עבירה לשמה, שהכוונה הוא טוב לישראל וע"י המעשה העבירה רעה תבא עליהם, והנה ידוע מספה"ק אשר עבירה מכונה בשם יציאה, וזהו ביאור הכתוב כי **תצא** היינו שתעשה עבירה, אבל כוונת העבירה תהי למלחמה על אויביך כשתצטרך ללחום את שונאי ישראל וכונתך תהי לשמים, אז ונתנו הי אלוקיך בידך כי גדולה עבירה לשמה, ובכח סגולתה המה יפלו ואתה תעמוד ושבית שביו. **(קדושת יו"ט)**

☆

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה"א בידיך ושבית שביו. ואיתא בספרי על אויביך כנגד אויביך, ונתנו ה"א בידך, אם תעשה כל האמור בענין, סוף שהי נותנו בידיך. וי"ל עפ"י"מ דאיתא בגמי חצי שיעור רבי יוחנן אמר אסור מן התורה, ריש לקיש אמר מותר מן התורה, ור"י יליף לה מהא דכתיב כל חלב, דמשמע אף כל שהוא, עי"ש בגמי. וכתב מרן החת"ס בדרשותיו דהדבר תלוי אי תיבת כל משמע כל דהוא או משמע כולו, דאי אמרינן דמשמע כל דהוא אז אמרינן דכל חלב אפילו כל שהוא נמי אסור, אבל אי אמרינן דמשמע כולו ממש, אז רק כל חלב אסור, הא מקצת שרי, עכת"ד. ומעתה יש לומר דהא דאמר ריש לקיש במסכת יומא גדולה תשובה מאהבה שזדונות נעשות לו כזכיות ובתשובה מיראה נעשות לו כשגגות, דריש לקיש לשיטתיה דווקא קאמר הכי, דהא כתיב כי תשוב אל הי בכל לבבך ובכל נפשך, ועל כן ריש לקיש דס"ל חצי שיעור מותר מן התורה דכל משמע כולו ממשהכי נמי רק היכא שעשה תשובה שלימה בכל לבבו ובכל נפשו מאהבה זדונות נעשות לו כזכיות, אבל בתשובה מיראה זדונות נעשות לו כשגגות, משא"כ לר"י דס"ל חצי שיעור אסור מן התורה, משום דכל משמע כל דהוא, על כן אף כשלא עשה תשובה בשלימות, דהא לא הוי מחשבתו שלימה אלא מיראה, מכל מקום סגי בהכי וזדונות נעשות לו כזכיות, משום כי תשוב אל הי בכל לבבך וגו', האי כל משמע כל שהוא ואפי' שב רק במקצת וכ"ש נמי מהני, ועל זה בא הכתוב והזהיר כי **תצא** למלחמה על אויביך ובמלחמת היצר הכתוב מדבר, כי אף שישוב האדם אל הי ויצא למלחמה עם אויביך כמ"ש בישי"מ כי על משמש פה במקום עם דהיינו שיהיו בו פניות שלא לשמה כנון מיראה, מי"מ ונתנו הי אלוקיך בידיך ושבי"ת שבי"ו שתקח אפי' מה שכבר היה בשבי ביד היצה"ר דהיינו הזדונות ויתהפכו לזכיות, וע"ז דרש בספרי ואמר אם עשית כ"ל האמור בענין, כלומר למידרש כ"ל האמור בענין תשובה קרא דכתיב כי תשוב אל הי בכל לבבך ובכל נפשך, דמשמע אף כל דהוא, סוף שהי אלוקיך נתנו בידך, דאף דהוי מיראה מכל מקום יזכה שהזדונות נעשות לו כזכיות.

(כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א)

דער רבי פרעגט???

"אידן געבן דאך געלט פאר צדקות פאר ר' מאיר בעל הנס פארוואס זאלן נישט אנ"ש געבן דאס געלט אז אנ"ש זאלן נהנה זיין פון דעם, די שכל זאגט אזוי די שכל איז מחייב אזוי, אז מ'גיט געלט צו שיקן קיין ארץ ישראל, יעדער האט דאך א געפיהל, מ'וויסט א אלטער מנהג ס'איז אלץ געווען ביי צדיקים אזוי חשוב צו שיקן געלט פאר ארץ ישראל, מ'דארף שיקן וויטער געלט קיין ארץ ישראל, איך מיין אזוי האלט איך אז אנ"ש שיקן געלט קיין ארץ ישראל, זאלן אנ"ש אין ארץ ישראל זיין פון די נתמכים, זיי זענען נאך צו יעדן צייט אזוי הערליך און אזוי וואויל און אזעלכע לומדי תורה ווי די וואס נעמען פון אנדערע כוללים."

(מתוך דברות קודש בסעודת הילולא של מרן הקדושת יו"ט זצוק"ל כ"ט שבט תשס"ט)

לאמיר אלע זאס פארענטפערן

אי"ה די קומענדיגע וואך

מגבית

קבל המאה

צדקת רבי מאיר בעל הנס

כולל עצי חיים

ב"ב

ארץ הקדש תובב"א

תרס"ט אלקא דמאיר ענני תשס"ט

נתייסד ע"י רבותינו הק' עצי התמרים נבג"מ ז"ע

ברענגט צום מגבית לכל הפחות

$100

לרגל די "יובל המאה" פונעם כולל

בשפתי צדיקים

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

כי תצא למלחמה... ונתנו ה"א בידך

כאשר נתקבל הגאון רבי שמעון סופר זצ"ל לרב בקראקא, היו מאנשי המקום שראו בכך בזיון שלא לקחו רב מקראקא עצמה שהיתה מפורסמת כעיר של חכמים וסופרים, ואמרו בלבם לפגוע בו בדרשתו הראשונה, באמרם הרי רבי שמעון בוודאי ישלח לתלות בבית המדרש דף שבו יציין על איזה מקומות בש"ס ובפוסקים תסוב דרשתו, ממילא הם ילמדו בעיון את אותם דברים, ומיד כשיתחיל לדרוש, יתקיפוהו בשאלות, השמש של אותו מקום היה איש ירא אלוקים, וכאשר רבי שמעון סופר קרא לו שיתלה בבית המדרש את הדף הנ"ל סיפר לו דברים כהווייתן וביקשו שלא ישלח לתלות את הדף, אך רבי שמעון סופר ענה לו שהוא לא מפחד, ועשה השמש כמצותו, בהגיע יום השבת, מיד כאשר התחיל לדרוש התחילו מכל עבר לקנטרו בקושיות זה בכה וזה בכה, כאשר ראה שכלו כל הקיצין, ענה ואמר שרוצה לספר להם סיפור, פעם הודיעו לאבי החתם סופר כי יש חתונה בתערובות ר"ל בעיר פרעשבורג, ושלחני אבי להתרות בהם שיפסיקו מדרכם הקלוקל, אך הם צחקו ממני ולא השגיחו בי, וכשבאתי פעם שנית עפ"י ציווי אבי התרו בי שאם אבוא שוב הם יפלו בי את מכותיהם, וכאשר שלחני אבי פעם שלישית למד אותי 'שם' קדוש שאם אומרים ומכוונים אותו על אדם מסויים יכולים להורגו ואמר לי שאין אני צריך לירא ולפחד מהם כלל ואם ירצו לפגוע בי אכוון את ה'שם' הזה ואנצל, ואכן כשבאתי ומסרתי את דברי אבי והתראתו, והאנשים האלו חמתם בערה בם והחתן בעצמו ניגש אלי בחימה שפוכה והרים את ידו להכות באגרוף רשע ורצה לקיים את זממו הרע, ואז עשיתי כפי ציווי אבי וכיוונתי את ה'שם' ונענש החתן תיכף ומיד, וכמובן שהחתונה נתבטלה וניצלתי מידם. כך - הגביה רבי שמעון סופר את קולו ואמר לבני קהילתו - ליהוי ידוע לכם, שעדיין אני זוכר את אותו שם, ולכן, אם תשאלו לאמיתה של תורה, אז מה טוב ומה נעים, אבל אם תשאלו לקנטר, ראו הוזהרתם, ופחד גדול נפל על כל הנאספים כששמעו דברים אלו ומני אז הי' לו שלום ושלוה בקהילתו, ע"כ, וזשה"כ כי תצא למלחמה על אויביך, אז ונתנו ה' אלוקיך בידיך, שתקח בידיך את אותו שם קדוש אשר יסייע לך להכרית את כל הקמים עליך.

(שיח שרפי קודש)

ונתנו ה' אלוקיך בידיך

עובדא ידענא מק"ז הייטב לב זי"ע שהיה לו מנהג טוב שלא אכל בשר בהמה חוץ לביתו, ופעם אחת שבת אצל בנו הגה"ק רבי משה יוסף זללה"ה האבדק"ק אוהעל יצ"ו, וקודם השבת הזהיר אותו שלא יבשלו עבורו בשר בהמה כמנהגו מימים ימימה, ויהי בליל שבת קודש אצל השולחן הטהור כאשר הביאו לפניו את הרוטב, לקח הייטב לב את הכף בידו ותיכף החזירו, ושאל את בנו אם לא ציוה בביתו שלא יבשלו עבורו בשר בהמה, והשיב רבי משה יוסף כי בוודאי עשה כמצות אביו, וליתר שאת שלח אל ביתו זו אשתו ובשאלת בפיה ואמרה הן כי בוודאי עשתה כמצות אביו ולא בישלה בשר בהמה כלל, וקח הייטב לב את הכף בידו שנית ושוב החזירו כבראשונה ולא רצה לאכול ממנו, וביני לביני נתוודע שאשה אחת שהיתה עוזרת בבית ראתה את התבשיל כחוש, והלכה והכניסה מעט שומן בהמה לתוך הרוטב, ויהי לפלא. וזה שאמר הכתוב כי תצא למלחמה על אויביך, רומז על מלמחת היצר, כי באם יצא האדם כנגדו במלחמת אש דת השערה, ויתאזר בכח וגבורה להשפילו ולהכניעו, ויתאמץ לעשות רצון קונו וחפץ צורו לקדש ולזכך כל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו בקיום התורה והמצוות, אזי מבטיחו הכתוב ונתנו ה' אלהיך בידי"ך, היינו שתזכה להרגיש בידים מהו רצון ה', כי במקום מצוה יהיו הידים רצים מאליהם לעשותו ולקיימו, ובמקום נדנוד חטא ועון יהיו הידים נמנעים ממנו ולא יאונה לצדיק כל און.

(ברך משה)

וחלצה...

סיפר הרה"ק ר' שלמה ממונקאטש כי פע"א באו להרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע לשב"ק הרה"ק ר' שמעון מיערוסלב והרה"ק ר' שלום מקאמינקא, ור' שמעון מיערוסלב אמר להרה"ק מבעלזא: הרב מבעלז! ייחד לי כבודו מקום לישיבתו על יד השולחן בשב"ק, כי כשם שהחליצה צריכה קביעת מקום יום אחד קודם, כך שבת צריכה קביעת מקום מערב שבת, ור' שלום מקאמינקא היה רגיל לומר מילי דבדיחותא, וכששמע את דברי ר' שמעון אמר: הרבי ר' שמעון צודק, שהרי כן כתוב בברכת המזון של שבת "רצה והחליצנו", וסיים הצדיק ר' שלמה ממונקאטש צא וראה כמה גדולים דברי חכמים ושיחות חולין שלהם, שהרי בסידור האריז"ל פירש את הכוונות של רצה והחליצנו בברכת המזון לפי כל כוונות החליצה.

ולא ימחה שמו

חסיד אחד שוחח פעם עם הרה"ק ר' אברהם מסאכטשוב זי"ע ונתגלגלו הדברים על אחד מהאפיקורסים ואמר החסיד עליו "ימח שמו" גער בו הצדיק ואמר: האם יודע אתה איך הדין מומר שמת בלא בנים, מומר שמת בלא בנים מובא בירושלמי שאשתו חייבת בחליצה, וחליצה הוא במקום יבום, ומפורש בתורה שמצוות יבום ציוותה התורה כדי ש"לא ימחה שמו מישראל" הרי דהתורה דאגה אפילו למומר ש"לא ימחה שמו" ואתה אומר "ימח שמו".

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתינו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים זכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאינו ע"ד המסורה לנו מרבותה"ק על טהרת הקודש

פרשת כי תצא

מו"ה הערשל שטיינבערג נ"י
המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"א

מו"ה חיים הערש קאהן הי"ו
המלמד: הר"ר יואל כף שליט"א

מו"ה משה דוד פריעדמאן נ"י
המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

הר"ר אלי' סימאן הי"ו
המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א

מו"ה ליפא וויינבערגער נ"י
המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מו"ה יואל גרובער הי"ו
המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

מו"ה יצחק פנחס גלאנצער הי"ו
המלמדים: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א
והר"ר שמואל שאול גרינוואלד שליט"א

מו"ה וואלף ברוך ווערצבערגער הי"ו
המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מו"ה יואל מענדלאוויטש נ"י
המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מו"ה אברהם מאיר שלעזינגער הי"ו
המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברוין שליט"א

מו"ה יחזקאל כהנא הי"ו
המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

מו"ה משה חיים פריעדמאן הי"ו
המלמדים: הר"ר יעקב מאיר ראזנבערג שליט"א
והר"ר דוד שלמה וואנחאצקער שליט"א

מו"ה שמואל ראזענפעלד הי"ו
המלמד: הר"ר שמעון יואל בראך שליט"א

מו"ה ליפא פריעדמאן הי"ו
המלמדים: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א
והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

מו"ה בנימין שלאמאן נ"י
המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאיהן". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד
שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

פרפראות לחכמה

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, בפתור ופרח משוקדים

כי תדור נדר לה' אלוקיך לא תאחר לשלמו. ואפ"ל עפ"מ שאמרו חז"ל (נדרים י:) שלא יאמר אדם לה' קרבן אלא קרבן לה' כי שמא ימות בנתיים אחרי שיאמר לה' לפני שיספיק לומר קרבן ונמצא מוציא ש"ש לבטלה, וזשה"כ כי תדור הרי צריך לומר "נדר לה'" ולא לה' נדר משום דאפשר שימות, ואם כן מאחר שברגע קט חיישינן למיתה, ק"ו ש"לא תאחר לשלמו" כי שמא תמות ולא תזכה ח"ו לשלם הנדר.

(תפארת יהונתן)

☆

לא יבוא ממזר בקהל ה' גם דור עשירי לא יבוא לו בקהל ה'. וצ"ב מאי דנקט דווקא דור עשירי, הרי האיסור אינו בטל לעולם, וי"ל עפ"מ דאי' בירושלמי דבריה בטלה בתתק"ס, והנה בן הנולד מממזר ואשה כשרה הוי רק חצי ממזר, והדור השני הוי רק חלק רביעית, הדור השלישי חלק שמינית, הדור הרביעי חלק ט"ז, הדור החמישי חלק ל"ב, הדור השישי חלק ס"ד, הדור השביעי חלק קכ"ח, הדור השמיני חלק רנ"ו, הדור התשיעי חלק תקי"ב, הדור העשירי אלף כ"ד, הלכך לפי דברי הירושלמי דבריה בטיל בתתק"ס הוה אמינא דבדור עשירי שחלק הממזרות שבו כבר בטיל ביותר מתתק"ס שיהא מותר לבוא בקהל, לכך אשמעינן קרא "גם דור עשירי לא יבוא בקהל" דאינו בטיל לעולם. (הגאון מהרא"ל צינץ זצוק"ל)

☆

זכור את אשר עשה לך עמלק וגו', איתא במדרש אמרו ישראל כתיב זכור את יום השבת לקדשו וכתיב זכור את אשר עשה לך עמלק כיצד יתקיימו אלו שני כתובים אמר להם אינו דומה [שותה] כוס של קונדיטון לכוס של עיקרין, זה זכור לשמור וזה זכור לאבד, וכצר צווחו בו קמאי דקמאי, אכן יבואר בהקדים דברי רז"ל שאסור להזכיר לחבירו בשבת סכום מדה כשבא ליקח ממנו כמבואר בטור אך הרמ"א כתב שם בהג"ה ויש מקילין לומר כל שאינו מכוון המדה לגמרי שממעט או מוסיף שרי, שעמלק בא על ישראל בעון מדות כמו שנאמר לא יהי בכיסך אבן ואבן גדולה וקטנה וכתיב בתריה זכור את אשר עשה לך עמלק, וא"כ אם רצה לקנות איזה דבר בשבת אין לו היתר לקנות ממנו במדה אלא אם כן ממעט המדה, ואם אינו נותן מדה צדק אז שורת הדין נותן לבא עליהם עמלק ואם כן למה אמר זכור את אשר עשה לך וגו', ואם כן זאת היתה שאלתם אתה אומר זכור את יום השבת לקדשו, האיך אפשר לשמור וליקח איזה דבר במדה אלא על כרחך צריך לומר דממעט במדה ואם ממעט במדה אם כן שורת הדין נותן שיבא עמלק, ואם כן מדוע כתבת זכור את אשר עשה לך עמלק והלא כדין בא, ועל זה השיב דאינו דומה זה זכור לשמור רוצה לומר הלא יש לך תקנה אחרת להוסיף על המדה, ואז אין לו רשות לבא עליך, לכך זה זכור לשמירה וזה זכור לאבד.

(כסף נבחר)

במדרש רבה פ' זו אם שלחת מצות הקן תזכה לשלח עבד עברי שנא' וכי תשלחנו חפשי מעמך, והוא תמוה מדוע לא הביא מקרא הקדום ובשנה השביעית תשלחנו חפשי מעמך. וי"ל דאי' סוף חולין דאין נוטלין אם על הבנים אפי' לדבר מצוה מדכתיב שלח תשלח כפל ע"ש ובפ"ק דקידושין פליגי ת"ק וראב"ע [בעבד עברי שמשלחו דחייב בענקה] לת"ק לעולם מעניקין לו אפי' לא נתברך הבית בגללו משום דכתיב הענק תעניק כפל ולאב"ע ס"ל דברה תורה כלשון בני אדם ולא דרש הענק תענין ולא ס"ל כשלא נתברך הבית בגללו אין מעניקין לו, והנה לראב"ע מי שקיים מצות שילוח הקן שוב לא מצי לקיים מ"ע של וכי תשלחנו חפשי מעמך לא תשלחנו ריקם שהרי אם לא נתברך הבית בגללו אין חייב בהענקה, ובמה יודע איפא שנתברך בגללו כי אולי כל הברכות שהשיג הכל הי' בזכות שילוח הקן דכתיב גבי' למען ייטב לך וכיון שכן ה"ל העבד מציא מחבירו ועליו להביא ראיה שבגללו נתברך נמצא שאינו מתחייב בהענקה, וא"ה מחמיר על עצמו והעניק לו אין זה מצות הענקה אלא צדקה בעלמא, אבל מ"ע של וכי תשלחנו וגו' היינו הענקה א"א לקיים אך אי ס"ל לא דברה תורה כלשון בני אדם א"כ חייב להעניק אפי' לא נתברך הבית בגללו שיך שיכול לקיים ב' מ"ע של שילוח ושל הענקה. והן הנה דברי המדרש הנ"ל אם שלחת מצות הקן פי' אם הי' הקן ההוא נצרך לדבר מצוה כגון לטהר מצורע ואפ"ה שלחתו וע"כ משום דדרשת שלח תשלח כפל להורות אפי' במקום מצוה ישלח א"כ ע"כ לית לי' דברה תורה כלשון בני אדם אז תזכה ג"כ לקיים מצות עשה של וכי תשלחנו חפשי מעמך שהוא הענקה כנ"ל אבל זולת זה א"א לקיים מצות הענקה מבין שקיים מצות שילוח וק"ל. (חתם סופר)

☆

במדרש שאלו תלמידיו את רבי מנין לבר י"ג למצוות א"ל דכ' ארבעים יכנו, ופי' הרה"ג אברהם ברודא זללה"ה עפימ"ש בפ"ה דאבות בן י"ג למצות ופי' הברטנורא דכ' איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם וגבי שכם כ' ויקח שני בני יעקב וגו' איש חרבו ולוי באותו פרק בן י"ג שנה הי' וקרוי לי' איש, והק' התוי"ט ריש פ"ט דזבים הא כ' איש איש כי יזוב זוב מבשרו ודרשינן מני' אפי' תינוק בן יומו, ותי' דאיש איש ב' פעמים הוי מיעוט אחד מיעוט ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות עיי"ש והנה אם נאמר דברה תורה כלשון בני אדם אין לומר דהוי מיעוט אחר מיעוט וא"כ קו' התוי"ט [דאיש משמע אפילו בן יומו] במקומו עומדת וממילא לא מוכח כלל דאיש משמע בן י"ג ואי' בשפתי חכמים עה"פ ארבעים יכנו דלא הי' מונין עד ל"ט רק הי' מונין עד ל"ח ואחר ל"ח הי' אומר ארבעים והי' מדלג ל"ט ולפי"ד מוכח דלא דיברה תורה כלשון ב"א דאין דרך ב"א לימנות כן ולפי"ז שפיר מוכח מאיש דבן י"ג למצות ובזה יובן המד' שפיר דמדכ' ארבעים יכנו ולא הי' לוקין רק ל"ט והי' מונין ארבעים ומוכח דלא דיברה תורה כלשון ב"א שפיר מוכח דבן י"ג למצות. (טללי אורות)

קומענדיגן זונטאג

לכבוד דעם **100**'סטן יאהר
צו שטיצן די **100** אברכים יקרים

תרס"ט **תשס"ט**

100

מגבית

יובל המאה

צדקת רבי מאיר בעל הנס

כולל עצי חיים

ב"ב

ארץ הקודש תובב"א

תרס"ט **אלקא דמאיר ענני** תשס"ט

נתייסד ע"י רבותינו הק' עצי התמרים נבב"ם ז"ע

ברענגט צום מגבית לכל הפחות

$100

לרגל די **"יובל המאה"** פונעם כולל

קחו עמכם דברי"ם

במעלת לימוד פרשיות משנה תורה, שהם מלאים דברי מוסר ותוכחה.

<u>לדבר תוכחה ומוסר היה משה רבינו בעל שפתים ואיש דברים</u>

בגליון מגד ירחים (י"ל בעיר סאטמאר - שנת ד' אב-אלול תרפ"ה) מובא בשם הגאון מו"ה משה פאללאק זצ"ל אב"ד דק"ק באנהארד, לפרש מה דאיתא במדרש רבה, אלה הדברים, וכי היה משה איש דברים, והלא כתיב לא איש דברים אנכי, ומתרץ המדרש, כאן קודם מתן תורה כאן לאחר מתן תורה.

וי"ל כי התוה"ק נחלקת לשני פנים: א) מצוות חוקים ומשפטים אשר צוה השי"ת להורות. ב) תוכחת מוסר, **כאשר ספר משנה תורה מלא כמעט רק מזה.** והחילוק ביניהם כי ללמד תו"מ אין צריך להיות דברן ואיש שפתים, אך **לתוכחה ודברי מוסר צריך איש דברים, כי על ידי זה יכנס בלב שומעים.** ומעתה לכאורה היה ראוי יותר שבספר משנה תורה יהיה אהרן לפה כמו אצל פרעה כי דבר ידבר במיטב הגיון. אך כבר הורה לנו הנסיון כי זה שקר, כי רבים עתה עם הארץ אשר אמרו ללשונינו נגביר שפתינו אתנו, ואומרים תוכחה ומוסר בלתי יועיל ואין איש שם על לב מכל דבריהם כמדבר על עץ ואבן, ובאמת דברי התוה"ק א"צ לרוב דברים שהרי כל מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים, ודבריו היוצאים מן הלב וממקור מחשבותיו ומדבר באמת נכנסים אל הלב.

ויש להמתיק דבר זה על פי משל לאיש כפרי א' אשר אוותה נפשו לילך לבתי טרטיאות, כי שמע העם ההולכים שמה מגדילים ומפליאים ענייניהם, ובלכתו שמה וירא והנה מנגנים ומנצחים חרוזים ובניגון יפה כי יצא להבה בקריה והבתים למאכולת אש, ויחר מאוד להכפרי הזה, למה זה מאריך בדבריו בשטותיו בעת רעה הזאת, ורצה לרוץ הבארה לשאוב מים מהרה לכבות האש, ואיש א' עמד אצלו ויחזק בו, ויאמר הרף וכי תחשוב שבאמת להבה יצאה, שקר הוא, רק תמיד עושים דמיונות כאלו למען השתעשע ולהתענג את השומעים לדבר מאיזה ענין אף שלא היה ולא נברא, ויען הכפרי ויאמר אוי ואבוי למה זה אשליך כספי חנם עבור דברי היתול שקר, אלך ואבקש להחזיר לי מעותי אולי ירחם, ויאמר אליו האיש סכל אתה, הלא רק עבור זה משלמים לשמוע דיבורם הנאה ולהתענג מניגנתם וכדומה, אך לעשות מעשים כאלו מאריך לדבר ולנגן בשירים על איזה ענין, היום מאש, מחר ממים, ולעת אחר מרציחה, מלחמה, וכדומה, כולם מעשים שונים להנות בהם בני אדם, אך המעשה גופא כולה שקר.

הנמשל הלא כה דברי כאש נאם ה', ואצל הצדק האש בוער באמת בקרבו להשיב רבים מעון ולהדריכם דרך ישרה, לא כן הכסילים המדברים האלה אש זרה שוא וכזב הוא, רק באשר משלמים להם בעד דבריהם מדברים מאש תוה"ק, אך לא באמת רק כמו המשחק בטעאטער הנ"ל, כי אם איש אמת הוא אין לו פנאי להשתגע ברוב דברים ומליצות, אך אם אינו איש אמת אין לו פנאי להשתגע ברוב דברים ומליצות.

והן מרע"ה כשבא לדבר אל פרעה אשר לא מענין תורה ועבודה היה, כי לא רצה להוכיח את פרעה, כי כבר גילה לו הקב"ה ואני אקשה את לבו, והיה רק לדבר לפניו כמדבר לפני מלך ושרים לזאת לא היה איש דברים, **אבל לדבר תוכחה ומוסר היה בעל שפתים די והותר כי דבריו עשו רושם ונכנסו ללב שומעם,** ומעשה עגל יוכיח ויתאבלו וכו'.

וזהו אלה הדברים תוכחה ומוסר, והוקשה להמדרש הלא לא היה איש דברים, והיה טוב יותר שאהרן ידבר, ע"ז מתרץ כי לאחר מתן תורה אשר כל דבריו היה רק תורה ויראת שמים היה משה רבינו דברן שאין כמוהו.

לעילוי נשמת

הרב החסיד המפו'

ר' חנני' יו"ט ליפא שוואַרטץ ז"ל

ב"ר עזריאל ז"ל

נלב"ע י"ט מנחם אב

תנצב"ה

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' ישראל טרעגער ז"ל

ב"ר יעקב ארי' הכהן ז"ל – נלב"ע כ"א חשון תשס"ט

וזו' האה"ח מרת צירל צפורה ע"ה

ב"ר משה יודא ז"ל – נלב"ע י"ט טבת תשס"ח

הילולא דצדיקיא

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הגה"ק רבי **יעקב ישראל** בן הגה"ק רבי מרדכי זי"ע **מטשערקאס**

בעל "**עמק תפילה**" יומא דהילולא **י"ג אלול** (תרל"ו)

הגה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקאס זי"ע נולד בשנת תקנ"ד לאביו הרה"ק ר' מרדכי מטשערנאביל זי"ע ולאמו בתו של הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין זי"ע. כבר משחרית ימיו הצטיין בגדלות המוחין ובגינוני קדושה, אשר כל רואיו הכיר שלגדולות נוצר, נתברך ה' בכשרונות משובחים ובאהבת התורה, והי' לומד בהתמדה נפלאה שעות שעות, וראה ברכה בלימודו, ומשנה לשנה גדל בבקיאות ובחריפות.

עוד זכה להכיר את זקינו הגה"ק ר' נחום מטשערנאביל זי"ע בעל "מאור עינים", ועד ליומו האחרון של הסבא קדישא הי' שרוי במחיצתו וסופג מעבודתו הק' שקיבל ממרן הבעשטה"ק שהי' מבני ההיכלא קדישא.

בשנת תקס"ט כשהגיע לשנתו הט"ו בא בברית האירוסין עם בתו של הרה"ק ר' דובער האדמו"ר האמצעי מליבאוויטש בן הרה"ק בעל התניא זי"ע, אחר חתונתו נשאר במחיצתו של הרה"ק הבעל התניא זי"ע ורכש מפי קדשו הרבה קניני תורה וחסידות, מקץ שנתיים ימים אחרי פטירת הבעל התניא ישב אצל חותנו בעיר ליבאוויטש חמש עשרה שנים והוסיף תורה על תורתו וקדושה על קדושתו, עד כי ידיו הי' רב לו בכל מקצועות התורה בנגלה ובנסתר, בשנת תקפ"ח נסתלק חותנו, אז חזר אל בית אביו הק' בטשערנאביל.

בשנת תקצ"ד הכתירוהו אנשי העיר הארנאסטייפעל אשר באוקריינא כ"מגיד מישרים", ובהסכמת אביו הק' התחיל לנהוג עוד בחייו עדה ופתח אז בית המדרש משלו ומרחוק ומקרוב התחילו לנהור אליו חסידים מבקשי ה', שחיפשו הדרכה בעבודת ה', ופשוטי עם שבאו לקבל עצותיו וברכותיו, אף אביו המגיד הק' שעמד על רום מעלתו נהג כפעם לפעם לשלוח אליו חסידים שיתקשרו אליו, לאחר שלשה שנים בפטירת אביו הק' הלך וגדל פי כמה עדתו ואלפים נהרו אליו להדבק בו לרבות הרבה מתלמידי אביו, בשנת תר"כ כשמלאו לו כ"ד שנים לישיבתו בהארנאסטייפעל, גמר בדעתו לעזוב את הארנאסטייפעל מטעם הכמוס עמו, ועבר לטשערקאס וגם הרבה חסידים שהיו מקושרים אליו בעבותות אהבה נטשו את העיר ועברו לגור אצלו בטשערקאס, שם ישב עד יום פטירתו, ועל שם העיר הזאת נקרא הרה"ק מטשערקאס.

בשנת תרכ"ג נחלה הרה"ק מטשערקאס והי' נחלש מיום ליום, ונכדו החביב ר' מרדכי דוב מהארנאסטייפעל זי"ע לא מש ממטתו יומם ולילה, יום אחד אמר הרה"ק מטשערקאס לנכדו, הרופאים שוא ידברו, אין אני חולה, דע לך בני שמקור כל חולה היא מפגימת רוחנית, כאשר פוגמים באבר רוחני אז נחלה אבר גשמי, התבוננתי במה פגמתי, ומצאתי שפגמתי שלאחרונה הי' לי הרבה טרדות ולא יכולתי ללמוד הרבה תורת הנגלה, לכן אני מקבל על עצמי ללמוד בכל יום ח"י פרקים משניות בכל יום, וכשאמר מלים אלו מיד התאושש ממחלתו, ופנה שנית לנכדו ואמר לו: אולם מעתה עלינו להיפרד איש מעל רעהו, צא להארנאסטייפל, הגיעה שעתך למלוך, ר"מ התחיל לשכנע את זקנו שיחזור בו, עודני רך בשנים ואיככה אוכל ליטול המשרה, אבל הרה"ק מטשערקאס עמד בדעתו ואמר לו: שעתך הגיעה, וכבר אמרו חז"ל אין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלוא נימא, אם יש את נפשך שאחיה עוד אז עלינו להיפרד, ואלקים אשר התהלכו אבותי לפניו יהי' עמך בכל אשר תפנה, וכך הוה, שר"מ יצא למלוך בהארניסטייפל, להיות רבי לחסידים, והוא אברך בן עשרים ושלש שנים בלבד, הרה"ק מטשערקאס המשיך לנהוג את העדה בטשעראקאס עוד שבע עשרה שנים, הסבא והנכד המשיכו להיות מקושרים אהדדי בקשר אמיץ אף בשנים הבאות, ואהבה נפלאה שוררת ביניהם מבלי שתיגע מלכות בחברתה, והרה"ק רבי מרדכי דוב זי"ע הי' גם נוסע מפעם לפעם להסתופף בצל קדושת זקינו.

ביום שבת קודש י"ג אלול שנת תרל"ו השיב את נשמתו ליוצרו, נכדו הרה"ק מהארנאסטייפעל מתאר בהקדמת הספר את הסתלקות זקינו לשמי רום במיתת נשיקה "ואחרי אשר נגנז מאתנו ארון אלוקים, ובהאי רצון דעתיקא קדישא בשעתא דרעוין בעת מנחת שבת נתעלה ואיתגנז נשמתו הטהורה, ואז אסתלק מן עלמא, איתעטיף ושכיב על ימינא ואנפוהי חייכין". ובהספד שערך עליו (מובא ב"עמק חכמה") קונן מרות על אשר "שתים הנה קרה לי בשנה אחת, אשר מקודם נלקח מאתנו הנשר הגדול שר התורה חותני הגה"ק מסאנז זי"ע ועכ"י (שנסתלק באותה שנה בכ"ה ניסן), ואחרון הכביד זקני הק' והטהור המפורסם איש אלוקים קדוש ונורא הכ"מ, אשר אמרנו בצילו נחיה בגוים, אבי אבי רכב ישראל ופרשיו".

פועל ישועות

הי' מפורסם לאיש קדוש מאד שמו הגדול הלך למרחוק כאיש פלא ופועל ישועות בקרב הארץ אשר תפילתו עשתה רושם בשמים לעשות ומופתים בארץ, פ"א כתב לו אביו הק': "ראיתי בחזיון לילה שתפלתך בעד כלל ישראל עושים פירות בשמים, על כן תרבה ליקח מעות מישראל".

כל גדולי הדור חרדו לשמו, הרבה סיפורים נפוצו בקרב העם על נסים ונפלאות שעשה אלקים על ידו, על הכוחות העילאיים שהפעימו בקרבו להמתיק דינים בשרשם ולתקן נשמות וגלגולים, לבטל גזירות קשות בצקון לחשו, לרפא חולים בסגולות וקמיעות, פ"א באו לפניו וסיפרו לו שהתפשט מגיפה בעיר אחת הסמוכה לקיוב, והרבה מאחב"י ניגפים, והפצירו בו לעורר רחמי שמים, מיד קם ונסע לשם ואמר שיתאספו כל הקהל ברחוב העיר, אנשים נשים וטף, וישא מדברותיו לפניהם בהתעוררות גדולה, ולבסוף פרש כפיו אל העדה וקרא בפסוק מפרשת ראה, ואמר בזה"ל: "ראה אנכי" ראו אותי, הסתכלו בקלסתר פנים שלי, "נותן לפניכם היום ברכה", כי ברך אברככם שכל הרואה אותי היום הה מובטח לו שישלים שנתו, ותיכף נמתקו הדינים מעל יהודי המקום והמגיפה נעצרה.

לתקן עולם

הרה"ק המגיד מטשערנאביל זי"ע אמר פע"א: "אני ובניי באנו לעוה"ז לתקן נשמות המתים והחיים", ואכן הרבה סיפורים נפוצו מן המגיד ובניו בהקשר לזה, גם אצל הרה"ק מטשערקאס זי"ע ראו את הדבר הזה שהשתדל לתקן נשמות החיים והמתים, פ"א נכנס לתפלת מנחה בערב ראש השנה מאוחר מאד, בראותו שהעולם מתמיהים על שאיחר כל כך, אמר: "מיר אלע ברודער, און אונזער ר' יעקב יצחק'ל (הוא הרה"ק ר' יעקב יצחק ממאקאריב זי"ע בן אחיהם ר' מנחם נחום ממאקאריב זי"ע שכבר לא הי' אז בחיים וכלל את בנו במקומו בין האחים) קומען נישט אריין דאועגען מנחה ערב ראש השנה, ביז מיר זענען מתקן יעדן אידס קוואליק נשמה".

מעשה פלא אירע כשנסע מטשערקאס להארניסטייפל להשתתף בנשואי הנינה בתו הבכירה של נכדו החביב ר' מרדכי מהארניסטיפל, הפליג אז בספינה בלווי קהל רב, באמצע הדרך יצא לפתע מחדרו אל הקהל שהי' שם ושאל "מי מכם זוכרים את פלוני בן פלוני, רבים השיבו: בוודאי זוכרים אנו אותו, הלא שבק חיים לפני שנים אחדות, הוסיף כמדבר לעצמו: לא מצא לו מקום אחר לבוא אלי, כי אם דוקא פה על פני המים", אימה גדולה נפלה על הקהל בהבינו שמתעסק עתה בתיקון נשמה מעלמא דקשוט, חזר ושאל: יהודי כשר הי', השיבו: בוודאי כשר הי' אחד משלנו הי', ולא אמר דבר וחזר לחדרו, כשהגיעו אל החוף, הי' שם הרבה בעלי עגלות שרצו לזכות שהרבי יסע עמו, והוא עמד בין הבעלי עגלות ובחר לו אחד מהם, באמצע הדרך הראה לו על סוס אחד ואמר לו שיתן לו את הסוס במתנה, היהודי השתומם על הבקשה הזאת, איך ימסור סוס זו להרבי הלא סוס זו מושך לו את העגלה יותר טוב מן שאר סוסיו והרי בלעדיו ישאר בלי פרנסה, באמצע הדרך עברו את ביתו של הבעל העגלה אמר לו הרה"ק מטשערקאס, בואו ונרדה לשהות בצל קורתך, ונכנסו אל הבית, התחיל לדבר עמו על אותו נפטר שדיבר על הספינה, נזכר הבעל העגלה, שהי' זה שותף לעבודתו, וכי נשאר חייב לו סכום כסף, שאלו אם יש לו ממנו את שטר החוב, חיפש הבעל העגלה ומצא את השטר, ביקשו הרה"ק מטשערקאס שיתן לו את השטר במתנה, כיון שנעתר לו, לקחו וקרעו לגזרים, באותו רגע נשמע מבחוץ קול רעש, כשיצאו בחוץ ראו את הסוס צנח ארצה ומת, עיניו של הבעל העגלה חשכו, אולם הרה"ק מטשערקאס נחמו ואמר לו בגלל הסכום שנשאר חייב לך, לא מצאה הנפש מנוח, ונאלץ להתגלגל ולעבוד אותך בנאמנות, למשוך עגלה, עכשיו שויתרת על השטר בא על תיקונו.

לוח ההילולא

ט' אלול

- דן בן יעקב - ב"א שי"ח
- רבי צדוק הכהן ב"ר יעקב מלובלין זצ"ל (שו"ת תפארת צבי) - תר"ס

י' אלול

- רבי פנחס בן רבי אברהם אבא שפירא זצ"ל מקאריץ (מדרש פנחס) תק"ל

י"א אלול

- רבי שלום יוסף ב"ר ישראל מרוזין זצ"ל - תר"י
- רבי אברהם יעקב ב"ר ישראל מסאדיגורא - תרמ"ג
- רבי אברהם יושע ב"ר משה ארי' פריינד מנאסוידוב (מאור יהושע) - תרצ"ג

י"ב אלול

- רבי שמחה בונם ב"ר צבי זצ"ל מפרשיסחא - תקפ"ז
- רבי משה אליקום ברייעה ב"ר ישראל מקאזניץ (באר משה) - תקפ"ח
- רבי אלעזר ב"ר צבי אלימלך שפירא (יודעי בינה) אב"ד לאנצוט - תרכ"ה
- רבי אברהם אהרן ב"ר יקותיאל יודא טייטלבוים אב"ד קאלבאסוב - תר"ע

י"ג אלול

- רבי יעקב ישראל מטשערקאס ב"ר מרדכי מטשערנאביל תרל"ו
- רבי ירחמיאל משה ב"ר יחיאל יעקב מקאזניץ - תרס"ט
- רבי יוסף חיים ב"ר משה מבאגדאד (בן איש חי) - תרס"ט

י"ד אלול

- רבי ישראל יעקב יוקל טייטלבוים ב"ר שמואל (היטב איטיב) תרפ"ד

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

יום ד' פרשת נשא תשס"ט לפ"ק

ביקור הגאון הצדיק רבי נח אייזיק אלבוים שליט"א

אבר"ק הומנא – מחבר ספרי "מנחת חן" שו"ת וחידושי סוגיות

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א – בקרית יואל יע"א

רבינו קיבל פניו בכבוד

ונסתובבה השיחה אודות מקומות שבהם דרים היראים ובני תורה לעומת המקומות ששם דרים המון העם

רבינו: די וועלט איז אזוי ווי א האנט, נישט אלע פינגער'ס זענען אייניג, ס'איז דא העכער, ס'איז דא נידעריג, און ס'איז דא נאך מער נידעריג...

אב"ד הומנא: איינער האט אמאל געזאגט אז מ'גיט צדקה מיט די האנט, זעהט מען אז יעדער פינגער איז אנדערש, איז א ראיה אז ביי צדקה איז דא מדריגות, א תלמיד חכם אביסל מער (שו"ע יו"ד סי' רנ"א ס"ט).

רבינו: מ'טייטשט מיט דעם ולא תקפץ את ידך (דברים טו, ז), אז ווען די האנט איז אפן זענען די פינגערס נישט גלייך, אבער אז מ'פארמאכט די האנט זענען אלע פינגערס אייניג, אויף דעם זאגט די תורה ולא תקפץ את ידך, זאלסט נישט פארמאכן די האנט, אז אלע פארטן צדקות זענען אייניג, נאר פתוח תפתח את ידך, און דעמאלטם וועסטו זעהן אז נישט אלע זענען אייניג. (כ"כ בדובר שלום בשם הרה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע).

אב"ד הומנא: איינער האט אמאל גוט געזאגט, ווען איינער טייטלט מיט א פינגער אויף יענעם, געווענליך וויל ער יענעם קריטיקירן, זאלסטו וויסן אז מיט פיר פינגער טייטלסטו אויף דיר צוריק...

*

אב"ד הומנא סיפר לרבינו שביקר בבית השחיטה ובדק שם בעצמו כמה עופות

רבינו: יעדער עוף וועלכע אויפגעשניטן און אויסגערייניגט די נירן מיט אלע איברים הפנימיים, און דוקא אידן זאלצן.

אב"ד הומנא: ס'איז א זעלטענע זאך.

ס'פעלן נישט דא קיין חידושים, ס'איז דא אסאך חידושים, אבער כ'מיין אז פון אלע חידושים פון קרית יואל, איז דאס בית השחיטה איינם פון די שענסטע חידושים.

רבינו: ברוך השם, השי"ת זאל ווייטער העלפן.

האחיכם יצאו למלחמה ואתם תשבו פה ?

דעם שב"ק לסדר "כי תצא למלחמה"

נעמט אנטייל אין די מלחמה לה' בעמלק

דורך שטיצן

די גרעסטע כולל על טהרת הקודש אין ארה"ק

אב"ד הומנא: כ'האב פונקט יעצט געטראכט ביי די שחיטה עופות, די גמרא זאגט דאך אין חולין (דף לג.) לגבי מזמנין ישראל על בני מעיים, ואין מזמנין את העכו"ם על בני מעיים, פארוואס, ישראל דבשחיטה תליא מילתא אישתרי להו, עובד כוכבים וואס ביי זיי איז מותר בנחירה איז דאס אזוי ווי אבר מן החי.

רבינו: די גמרא זאגט דארט אז מ'זאגט מי איכא מידי... [דאיתא בגמ' דס"ל לרבי אחא בר יעקב דמותר גם לעכו"ם, מטעם מי איכא מידי דלישראל שרי ולעובד כוכבים אסור].

אב"ד הומנא: יא, זעהט מען פון דעם אז דער גאנצער היתר צו עסן די בני מעיים איז נאר ווייל ס'איז בשחיטה תליא מילתא, און אויב אין שחיטה לעוף מן התורה (חולין ד.), איז דאך נישט בשחיטה תליא מילתא, איז וואס איז דער היתר צו עסן די בני מעיים פון א עוף, און מ'האט דאס געפרעגט פארן פני מבין (ה"ה הגאון הגדול רבי נתנאל הכהן פריעד זצ"ל אב"ד אוויוואראוש) און ער האט געזאגט (יו"ד סי' כ"ח) אז ס'איז א קושיא נאה (וכן הקשה בשו"ת ברית אברהם יו"ד סי' כ"ט אות ד').

רבינו: אבער באמת אין חולין (דף כ"ז) זאגט די גמרא אז נחירה מיהא בעי, קומט דאך אויס, טאקע נישט בשחיטה תליא מילתא, אבער בנחירה תליא מילתא. (ע' בתשו' מראה יחזקאל סי' קכ"ט).

אב"ד הומנא: ס'איז דא כמה תירוצים אויף די קשיא.

רבינו: ס'איז דא א חתם סופר (שו"ת יו"ד סי' ע"ג) וואס רעדט לגבי מילך, אז מילך איז לכאורה אבר מן החי, נאר ביי מתן תורה האט די תורה דאס מתיר געווען [במה שאמרה תורה (שמות ג, ח) ארץ זבת חלב ודבש], אבער דער היתר איז דאך נאר פאר א איד, און אפילו ס'איז דא דער כלל פון מי איכא מידי [דלישראל שרי ולעובד כוכבים אסור] דאס איז נאר נאך מתן תורה, אבער פאר מתן תורה איז דאך אסור געווען חלב, שטעלט זיך די שאלה ווי אזוי האט אברהם אבינו געמעגט געבן פאר די מלאכים חמאה וחלב, ענטפערט דער חתם סופר (שם) אז אברהם אבינו איז אזוי שטארק נתעצם געווארן אין די תורה אז אלע וואס זענען געקומען בצל קורתו זענען אויך נתעצם געווארן אין די תורה, און אזוי האבן זיי אויך געמעגט עסן חמאה וחלב.[1]

אב"ד הומנא: אינטערסאנט דער רבי ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל) איז מסביר אויף א פלאץ וואס איז דער שבח פון קיים אברהם אבינו כל התורה כולה עד שלא ניתנה ואפילו עירובי תבשילין (יומא כה:), פרעגן דאך אלע פארוואס כאפט מען אן פונקט עירוב תבשילין, אויב ווייל ס'איז א מצוה דרבנן, ס'איז דאך דא אסאך מצוות דרבנן, נאר דער היתר פון עירוב תבשילין איז געבויט אויף הואיל ואי מיקלעי אורחים חזי ליה (פסחים מו:), אבער פאר אורחים גוים טאר מען דאך נישט, נאר דער תירוץ איז אז אברהם אבינו האט זיי מגייר געווען, איז דאך שווער, אויב אזוי האט מען דאך

---

1 ורבינו ז"ל מתרץ בזה באופן נפלא מה שלא מנה כאן הכתוב בתוך שבחו של אברהם אבינו גם מה שהשתבח השי"ת עמו באמרו כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו, שקירב נפשות הרבה תחת כנפי השכינה, אמנם עפ"י הנ"ל יובן היטב דשניהם עולים בקנה אחד, כי בזה שאמרה תורה שקיים אאע"ה כל התורה כולה אפילו עירובי תבשילין, מזה נודע כח השפעתו המרובה להשפיע על אחרים לקרבם לעבודתו ית', דאי לאו הכי לא היה יכול לקיים מצות עירובי תבשילין, כי תרי הואיל לא אמרינן, נמצא במה שאמרה תורה וישמור משמרתי וגו' ותורתי, שמזה דרשו חז"ל שקיים אפי' עירובי תבשילין, נכלל בו גם השבח הזה שהדריך אחרים והשפיע עליהם מקדושתו לקרבם תחת כנפי השכינה

ומרן רבינו בעל ברך משה ז"ל הוכיר ד"ת זו בליל א' דסוכות תשמ"א, והוסיף ע"ז דברים נאים כדרכו בקודש והיא לו נדפסה בחידו"ת מהר"ם ט"ב לסוכות (עמ' ק"ן).

אלקא דמאיר עננו...

מתוך דברות קודש של מרן רבינו שליט"א:

"דער כולל עצי חיים ד'סאטמאר אין בני ברק איז דעם טאטנ'ס היליגער כולל אין ארץ ישראל לצדקת רבי מאיר בעל הנס..."

געדארפט צוקומען צו צוויי הואיל, איינם הואיל ואי מיקלעי אורחים חזי ליה, צווייטנם אז הואיל ער וועט זיי מגייר זיין, און תום' זאגט (ד"ה הואיל) אז תרי הואיל לא אמרינן, נאר דער תירוץ איז אז ביי אברהם אבינו איז דער צווייטער הואיל אז ער וועט זיי מגייר זיין געווען כמעט א דבר ברור, נישט סתם הואיל, אזוי האט אברהם געקענט מאכן א עירוב תבשילין.

רבינו: עם איז געדריקט אין דברי יואל פרשת תולדות (עמ' תרל"ד).[2]

די גמרא זאגט דאך אין בבא בתרא (דף טז:) אז אבן טובה היתה תלויה בצווארו של אברהם אבינו שכל חולה הרואה אותו מיד נתרפא, ס'מיינט דאך חולי הנפש, אז אברהם אבינו האט אויף זיי משפיע געווען זיי זאלן זיך מגייר זיין.

וחזרו לדון בענין שחיטת העופות

אב"ד הומנא: אין שנת תשמ"ז איז געווען א שערוריה וועגן צי מ'דארף פליקן די פעדערן במקום השחיטה פאר'ן שחט'ן, רבי מאיר בראנדסדארפער מיט נאך רבנים (ע"ע שו"ת קנה בושם ח"ב יו"ד סי' ל"ד ל"ה ל"ו).

רבינו: אינדערהיים האט מען יא אראפ געמומען די פעדערן.[3]

אב"ד הומנא: ס'איז א שאלה, אפשר וועט דער סכין נתקלקל ווערן, און נאך א זאך איז געווען א חשש – און רבי מאיר האט שטארק געהאלטן פון דעם[4] – אז מ'וועט נישט אראפ נעמען די פעדערן, ס'קען זיין אזוי, כ'וועל אנהייבן צו שחט'ן אויפן סימן, און ס'וועט זיך אריינכאפן א פעדער, וועט זיין א שטיקל שהייה ביז כ'וועל שחט'ן ווייטער,[5] און ער האט שטארק געשריגן אויף דעם.

איז ארויס געקומען שאלות דעמאלטם אז ס'קען זיין אז אראפ געמומען די פעדערן איז אויך נישט גוט.

רבינו: דאם איז די שאלה, וועגן דעם רמ"א (בסי' כ"ג סעי' ו') וואם זאגט אז וועז מ'נעמט אראפ די פעדערן און ס'קומט ארויס בלוט איז דא א חשש אויפן ווישט (וז"ל הרמ"א, ומטעם זה אם תלש הנוצות מן העוף ויצא דם וכו' יש להטריף דחיישינן לנקיבת הוושט).

אב"ד הומנא: דעמאלטם האט מען געמאכט א בדיקה ביי די שוחטים אומעטום, דא האבן געזאגט אסאך שוחטים אז ס'איז ווייניג דא דער חשש, אנדערע שוחטים האבן געזאגט אז ס'מאכט זיך יא אז ס'קומט דארט בלוט.

על כל פנים אויף די קליינע עופות האט מען נישט מקפיד געווען.

---

2 בדרכי תשובה (ס"ק ק"ג) כתב בשם השמ"ח (סי' כ"ד סעי' ב) דמנהג כל השוחטים למרוט הנוצות, וכן כתב הדעת קדושים שכן נתפשט המנהג. ועי' במשנ"ב (סי' תצ"ח ס"ק ס"ח) דהמנהג עכשיו למרוט הנוצות אפילו ביו"ט, עיי"ש.

3 בדרכי תשובה (ס"ק ק"ג) כתב בשם השמ"ח (סי' כ"ד סעי' ב) דמנהג כל השוחטים למרוט הנוצות, וכן כתב הדעת קדושים שכן נתפשט המנהג. ועי' במשנ"ב (סי' תצ"ח ס"ק ס"ח) דהמנהג עכשיו למרוט הנוצות אפילו ביו"ט, עיי"ש.

4 כי על החשש הראשון יש להשיב כי בזמנינו שהסכינים נעשים ממין מתכות טוב וחזק ומחזיקים מעמד, אין חשש קלקול הסכין מחמת הנוצות.

5 כ"כ בשמ"ח (סי' כ"ג סעי' ו') ויהדר לסלק נוצות העוף לצדדים וכו', כדי שלא יהתך עם השחיטה ויאסר, עכ"ל. וכתב על זה בדעת קדושים דאם חתך נוצה שבחוץ, אם היה יכול להיות החיתוך אחר שהתחיל חיתוך הסימנים הוא דינו כגמי בוושט וטריפה (והטעם משום חשש שהייה), עכ"ל.

זכרו תורת מש"ה

השתדלו והרבו לעשות נייחא לנשמתו הטהורה של

רביה"ק מרן **משה** בן רביה"ק מרן **חיים צבי** זי"ע

בתרומה נדיבה וחשובה למען התזקת כוללינו הק'

הכולל הק' נתייסד על ידו וגם נשא בעול החזקתה רבות בשנים

רבינו: ס׳איז דא וואס ס׳איז ממש נאר אזוי האר׳עלעך, דאם מאכט נישט אוים,[6] אבער געווענליך נעמט מען יא. אין די אמעריקאנער שחיטות מאכט מען נישט אזוי, דא ביי אונז מאכט מען אבער יא.

אב״ד הומנא: יא, ברוך השם, אז מ׳גייט צוריק אזוי ווי אמאל.

און נאך א זאך איז דא זייער גוט, אז דער שוחט האט נישט קיין שום פרעשער, דער גוי האלט דעם עוף, ער דארף גארנישט טוהן נאר מאכן די שחיטה,[7] מ׳האט סייעתא דשמיא אויף דעם.

*

דער בית הלוי ברענגט א אינטערסאנטע קשיא אויף דער משנה (חולין יד.) השוחט בשבת אף על פי שמתחייב בנפשו שחיטתו כשרה, איז באקאנט די קשיא פונעם מהרי״ט (שו״ת ח״א סי׳ ס״ט) אז אויב מ׳זאגט אי עביד לא מהני (תמורה ד:), פארוואס איז שחיטתו כשרה, איז ידוע דער תירוץ פונעם מהרי״ט אז דאם וואס איך זאג אי עביד לא מהני, איז נאר אויב דורכדעם ׳לא מהני׳ וועט ער מתקן זיין, אז ס׳וועט נישט זיין א איסור, אבער דא אפילו ס׳וועט זיין א טריפה׳נע שחיטה, איז נאך אויך דא א איסור פון נטילת נשמה, און ס׳הייסט נישט קיין מקלקל, ווייל לגבי בן נח ווערט מתוקן דער איסור פון אבר מן החי, טוה איך גארנישט אויף מיט אי עביד לא מהני, וועגן דעם זאג איך אז שחיטתו כשרה...

רבינו: דער מנחת חינוך (מצוה ל״ב – מופך שבת מלאכת הוצאה) האט א שיינע קשיא אויף דעם...

אב״ד הומנא: דאם איז אויך די קשיא פון בית הלוי.

רבינו: דער מנחת חינוך שרייבט אויף ״והיא קושיא נפלאה״.[8]

---

6 בשו״ת שואל ומשיב קמא (ח״ג סי׳ קמ״ו) נשאל על דבר שו״ב שהעידו עליו ששחט עופות בלי מריטת הנוצות, והשיב דאין להעבירו משום זה, כיון דכבר נודע דבעופות הקטנים אי אפשר למרוט מחמת רכותם, וכתב שכן העידו לו השוחטים דק״ק לבוב שאין מורטין בעופות הקטנים.

7 כ״כ בכנה״ג (יו״ד סי׳ נ״ג ב״י כ״ב), ובתשו׳ בעי חיי (סי׳ כ״ד), ומסיים: ״המנהג שלא לאחוז השוחט בעצמו מנהג ותיקין הוא ותע״ב״, עי״ש. ובכף החיים (סי׳ כ׳ אות ה׳) ובדעת קדושים (סי׳ א׳ סק״א).

8 וז״ל המנחת חינוך (שם): ״ואכתוב לך קושיא נפלאה תהלה לאל יתברך, בהא דמבואר במשנה חולין י״ד ע״א דהשוחט בשבת וביום הכפורים שחיטתו כשרה, והרבה פוסקים אפילו במזיד דלא נעשה מומר... והנה נראה אם יתוקן קצת איסור לא כולו, אמרינן ג״כ לא מהני, דאם לא מהני יתוקן עכ״פ קצת איסור מה לי כולו מה לי פלגא. והנה מבואר בחולין ל״ג ע״א דרב אחא בר יעקב סובר מזמנין ישראל על בני מעיים ואין מזמנין נכרי על בני מעיים, והטעם כיון דשחט הסימנים הוי ליה בני מעיים כמאן דמנחי בדיקולא והוי ליה אבר מן החי, רק לישראל בשחיטה תליא מילתא, ומסקינן שם דאף לנכרי מותר מחמת מי איכא מידי דלישראל שרי וכו׳, עי״ש. ואם נתנבלה בשחיטה דלא שייך מי איכא מידי, דגם לישראל לא הותרה בשחיטה, דעת (הפר״ח) [הפרי תאר] סי׳ כ״ז ותבואות שור שם ס״ג דאסורים הבני מעיים באמת לבן נח מחמת אבר מן החי, עי״ש. וא״כ לפי מה שהבאנו דדעת הר״ן דריבוי שיעור הוא איסור תורה אפילו במקום דהעיקר נדחה בגון לחולה, א״כ ודאי פשוט דאם אחד שוחט בהמה קטנה ואחד שוחט בהמה גדולה, נהי דלענין סקילה שניהם שוים, מ״מ לענין איסור, עשה יותר מי ששחט הגדולה מחמת ריבוי השיעור וריבוי השיעור הוא אסור בשבת, וא״כ הדרא לדוכתא קושית המהרי״ט נימא דלא מהני מחמת כל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד, ואי דלא יתוקן האיסור, זה אינו, דמ״מ יתוקן קצת, דאי הבהמה כשרה א״כ הבני מעיים כשרים ושחט הרבה, אבל אי נימא דלא מהני והוי נבילה, א״כ הבני מעיים אסורים לבן נח והוי ליה מקלקל ופטור על הבני מעיים והוי קטנה בשיעור, ואם הבני מעיים כשרים הוי שיעור יותר, וא״כ אי לא מהני יתוקן קצת, ובכל דוכתא ששוחט, אם הבני מעיים אסורים לבן נח הוי ליה שיעורא זוטא מאם הבני מעיים ג״כ כשרים, א״כ מתוקן קצת האיסור, ונימא דלא

בני בריכי

...ואלקא דמאיר יענינו בצירוף זכות אבותינו הק׳ מייסדי כוללינו להחושש בדבר ישועה ורחמים בבני בריכי חיי אריכי ומזוני רויחי...

לשון קדשו של מרן רבינו שליט״א

הידעת???

כי רבים מאנ״ש שיחיו מעידים שנפקדו ב״**בָּנִי**״ וזכו לרוות נחת מצאצאיהם

בזכות נדבתם למען כוללינו הק׳ צדקת רבי מאיר בעל הנס

די קשיא גייט לויטן ר"ן אז ריבוי בשיעורין איז א איסור תורה, אויב אזוי זאל איך זאגן אז די שחיטה זאל זיין נבילה, און די בני מעיים וועט זיין אסור פאר א בן נח, וועט ער הייסן א מקלקל, האט ער געטוהן א קלענערע איסור.

אב"ד הומנא: אנדערע זאגן (לתרץ קושיית המנ"ח) אז ס'היסט נישט קיין ריבוי בשיעורין, ווייל ריבוי בשיעורין איז ווען ער קאכט מער, אבער נישט ווען איך מאך אויך מעשה און ס'ווערט מער כשר.

רבינו: דער שער המלך (הלכות גירושין פ"ג הי"ט) זאגט אז ביי מעשה שבת איז נישטא דער כלל פון אי עביד לא מהני, ווייל כ'האב א פסוק (שמות לא, יד) כי קודש היא לכם, זאגט די גמרא (חולין קטו.) היא קודש ואין מעשיה קודש.

אב"ד הומנא: ס'איז דא אסאך וואם זאגן אז ביי א זאך וואם דער זמן איז גורם זאגט מען נישט אי עביד לא מהני.

רבינו: רבי עקיבא אייגער זאגט אזוי (שו"ת ח"א סי' קע"ד), דער מקור איז א ירושלמי (שבת פי"ג ה"ג) ביי הקורע בשבת, הכא איהו עבר עבירה – נישט יעדער לערנט אזוי פשט אין ירושלמי – ס'איז דא וואם זאגן אז יומא קגרים (כ"כ הרעק"א שם).

אב"ד הומנא: רבי אלחנן וואסערמאן (קובץ הוספות סי' ל"ב) זאגט זייער א אינטערסאנטע זאך ווען אי עביד לא מהני, דער אמת איז אז א מציאות קען מען נישט צוריק דרייען, אז איינער וועט בויען א הויז און כ'וועל זאגן אי עביד לא מהני אז ער האט נישט געבויט דעם הויז, דאם קען מען נישט זאגן, אי עביד לא מהני קען מען נאר זאגן אויף דינים וואם זענען חל אז ס'זאל נישט חל זיין.

רבינו: דאם איז דאך באמת די סברא פונעם מהרי"ט, אז די בהמה איז דאך שחוט לפניה, האט ער שוין געטוהן דעם איסור פון נטילת נשמה.[9]

אב"ד הומנא: אבער די קשיא איז ס'זאל נישט חל זיין א דין כשר אויב אי עביד לא מהני.

איז רבי אלחנן זאגט אז אויף א מעשה וואם מ'האט געטוהן קען מען נישט זאגן אי עביד לא מהני, נאר אז די תוצאה פון די מעשה – דאם מיינט דער חלות דין כשרות – זאל נישט חל זיין, זאגט ער אז אויב אי עביד לא מהני איז אויף דער חלות דין דאם פאסט נאר אז די הקפדה איז אויף די חלות דין, אבער אז דער לאו איז אויף די מעשה, און נישט אויף די תוצאה, פאסט נישט צו זאגן אי עביד לא מהני, די מעשה איז דאך א מציאות, און דאם האט די תורה געזאגט אז ס'זאל נישט כשר ווערן נאר אז מ'זאל נישט טוהן א מעשה שחיטה.

רבינו: דער כתב סופר (שו"ת או"ח סי' ל"ה) זאגט לגבי א מילה שלא בזמנה אין שבת אדער אין יו"ט וואם איז נישט דוחה, לכאורה ער איז דאך א מקלקל, און איך האלט אז מקלקל איז דאך פטור, נאר וואם דען ס'איז דא א תיקון המצוה, אויב כ'וועל זאגן אז ער האט נישט יוצא געווען, איז דאך נישטא א תיקון המצוה, האב איך דא יא אויפגעטוהן, ווייל דעמאלטם וועט ער זיין א מקלקל, זאגט ער אזוי, דער לאו איז לא תעשה כל מלאכה, און ס'איז אין לאו אויף אלע ל"ט מלאכות, איז ביי מלאכת שבת האט די תורה נישט געזאגט אי עביד לא מהני, ווייל מ'קען נישט צוריק דרייען, און

מהני ותהיה השחיטה נבילה, ואם הבני מעיים אסורים לבן נח, הוי ליה לגביה מקלקל ופטור מן התורה, א"כ מתוקן קצת, והיא קושיא נפלאה", עכ"ל.

9 עי' בחידושי סוגיות ממרן רביה"ק בעל דברי יואל ז"ל (קונטרס ח' א עביד לא מהני אות ו).

חיי אריכי

...ואלקא דמאיר יענינו בצירוף זכות אבותינו הק' מייסדי כוללינו
להושיע בדבר ישועה ורחמים בבני בריכי חיי אריכי ומזוני רויחי...

לשון קדשו של מרן רבינו שליט"א

הידעת???

כי רבים מאנ"ש שיחיו מעידים שזכו

ל"חַיֵּי" בבריות גופא ונחורא מעליא

בזכות נדבתם למען כוללינו הק' צדקת רבי מאיר בעל הנס

אפילו וואו מ׳קען יא צוריק דרייען, קען נישט זיין אז ביי איין מלאכה איז עביד לא מהני, און ביי די אנדערע מלאכה מהני, איז ביי דעם לאו האט די תורה נישט געזאגט אי עביד לא מהני.

אב״ד הומנא: כ׳מיין אז ס׳איז א תשובות רבי עקיבא אייגער.

*

אב״ד הומנא: אז מ׳רעדט פון די בני מעיים, לויט וואס די גמרא זאגט (מנחות מה.) – דער קדושת יום טוב (פ׳ אמור) ברענגט אויך צו די גמרא – אז כ׳וואלט געקענט מיינען אז וויבאלד ס׳איז אישתרי מליקה לגבייהו אישתרי נמי נבילה לגבייהו,[10] וועגן דעם דארף דער נביא זאגן (יהזקאל מד, לא) על כן לא יאכלו הכהנים, זאגט ער וואס איז די הוה אמינא אז כהנים זאלן מעגן עסן טריפה, קומט דאך אויס אז נישט בשחיטה תליא מילתא, וויל זיי דארפן דאך נישט האבן קיין שחיטה נאר זיי מעגן עסן אויך נבילה, אויב אזוי וואלט געדארפט אויסקומען אז די בני מעיים זאלן בלייבן אסור, און די תורה זאגט דאך (דברים יח, ג) ונתן לכהן הזרוע והלחיים והקבה, בפשטות ער זאל זיי קענען עסן – נישט נאר פארקויפן – איז ווי אזוי קען מען מיינען אז אישתרי מליקה לגבייהו.

רבינו: מ׳פרעגט די קשיא, דער ברית אברהם (חלק יו״ד סי׳ כ״ט אות ב׳).

אב״ד הומנא: און דער ברוך טעם זאגט אביסל אנדערש, אז אויב א כהן וועט מעגן עסן נבילה און די בני מעיים וועלן זיין אסור, ווי אזוי וואלט א כהן געמעגט עסן קרבן פסח, ס׳דארף דאך זיין ראשו על כרעיו ועל קרבו (שמות יב, ט) ס׳איז דאך געווען צוזאמען מיט די בני מעיים, וואלט דאך דאס געדארפט זיין אסור (וכן הקשה בשו״ת בית יצחק יו״ד ח״א סי׳ ל״ז אות י׳).

רבינו: ס׳איז דא וואס זאגן אז וועגן דעם האט מען גע׳הרג׳ט דעם ארמאה, [דאיתא בגמרא (פסחים ג:) ההוא ארמאה דהוה סליק ואכיל פסחים בירושלים אמר כתיב כל בן נכר לא יאכל בו כל ערל לא יאכל בו ואנא הא קאכילנא משופרי שופרי, אמר ליה רבי יהודה בן בתירא מי קא ספו לך מאליה, אמר ליה לא, כי סלקת להתם אימא להו ספו לי מאליה, כי סליק אמר להו מאליה ספו לי, אמרו ליה אליה לגבוה סלקא, אמרו ליה מאן אמר לך הכי, אמר להו רבי יהודה בן בתירא, אמרו מאי האי דקמן, בדקו בתריה ואשכחוהו דארמאה הוא, וקטלוהו].

וויל אלע פרעגן דאך (מנחת חינוך מצוה י״ד) פארוואס איז ער געווען חייב מיתה, איין תירוץ איז פשוט (המנחת חינוך שם) אז מ׳האט איהם גע׳הרג׳ט וועגן גזל [כיון דממון גבוה הוא הוי ליה גזל] און א בן נח איז מוזהר אויף גזל, און אזהרתן זו היא מיתתן.

און איין תירוץ איז (שו״ת מהרי״א אסאד סי׳ נ״ה, וכן בשו״ת בית יצחק הנ״ל אות ח׳, ושו״ת מהר״ץ חיות סי׳ ב׳) אז ער איז געווען חייב מיתה וועגן די בני מעיים וואס פאר איהם איז דאס אסור, וויבאלד מ׳האט דאך געבראטן דעם קרבן פסח אינאיינעם מיט די בני מעיים, האט עם אריין געגעבן א טעם אינעם גאנצן קרבן פסח.

ס׳איז טאקע א שיינער כאפ, אבער מ׳קען אין דעם מפלפל זיין, וויל סאיז דא וואס זאגן (בית יצחק הנ״ל, אמנם עי׳ בשו״ת חת״ס יו״ד סי׳ י״ט) אז ביי א גוי זאגט מען נישט טעם בעיקר, און אפילו אבר מן החי איז אסור פאר א בן נח, אבער א

---

10 דאיתא שם בגמרא: "וכל נבלה וטרפה מן העוף ומן הבהמה לא יאכלו הכהנים, כהנים הוא דלא יאכלו, הא ישראל אכלי, א״ר יוחנן פרשה זו אליהו עתיד לדורשה, רבינא אמר כהנים איצטריך ליה ס״ד אמינא הואיל ואשתרי מליקה לגבייהו תשתרי נמי נבילה וטרפה קמ״ל.

מזוני רויחי...ואלקא דמאיר יענינו בצירוף זכות אבותינו הק׳ מייסדי כוללינו להוושע בדבר ישועה ורחמים בבני בריכי חיי אריכי ומזוני רויחי...

לשון קדשו של מרן רבינו שליט״א

הידעת???

כי רבים מאנ״ש שיחיו מעידים שהצליחו

ב״מְזוֹנֵי״ בפרנסה בריווח ובהרחבת הדעת

בזכות נדבתם למען כוללינו הק׳ צדקת רבי מאיר בעל הנס

בליעה פון אבר מן החי איז נישט אסור, ווייל טעם כעיקר איז א דין וואס איז געזאגט געווארן נאר פאר א ישראל, במילא איז שווער צו זאגן אז וועגן דעם האט מען גע'הרג'ט דעם ארמאה, ווער זאגט אז ער האט געגעסן בני מעיים, ער האט נאר געגעסן דעם טעם פון די בני מעיים.

אב"ד הומנא: אין תשובות רבי יהודה אסאד (שם) זאגט ער אזוי, אויב דו וועסט וועלן זאגן אז דער טעם פון די בני מעיים ווערט בטל ברוב, קען נישט זיין, ווייל ביי א גוי איז נישט דא דער דין פון ביטול ברוב [ולכן טעם כעיקר שהיא כב"ש אסור]

רבינו: דאם צי מ'זאל גיין נאך רוב צי נישט, וועגדט זיך צי רוב איז א וודאי צי רוב איז א ספק, אויב רוב איז א ספק קען מען זאגן אז ביי א גוי גייט מען נישט נאך רוב, אבער אויב רוב איז א וודאי איז דאך דאם א סברא, איז פארוואס זאל איך זאגן אז ביי א גוי גייט מען נישט נאך רוב (כ"כ בשו"ת ברית אברהם (יו"ד סי' כ"ד או א")).

אב"ד הומנא: ס'קען זיין אז רוב איז א סברא, אבער דאם אז מ'זאל זיך פארלאזן אויף די סברא דאם איז א דין תורה, ווייל דאם אז רוב איז א סברא איז טייטש אז ס'זעהט אוים אז ס'איז פון די רוב, אבער ווער זאגט אז מ'קען אינגאנצן אוועק קוקן פון דעם מועט, אויף דעם איז דא א דין תורה אז מ'גייט נאך רוב, איז נאר ווען כ'האב שוין א פסוק אין תורה, קען מען זאגן אז ס'איז געווארן א וודאי, אבער ס'איז נאך געבליבן א דין תורה.

אב"ד הומנא הגיש לפני רבינו את ספריו על סוגיות
וגם רבינו נתן לו הספר מהר"א מ"ב דרושים ח"ב
וכן הספר שערי שמחה

רבינו: פרייטיג צונאכט'ס זיין איך מיט די בחורים, און כ'זאג דעמאלטם א דרוש.

אב"ד הומנא: ס'איז טאקע אזוי, ביי א חתונה איז מען דאך זוכה צו חמשה קולות פון תורה (ברכות ו:), מ'דארף פינף מאל זאגן תורה, כ'מיין אז זיבן מאל...

*

אב"ד הומנא: מיין טאטע ז"ל (הרב הגאון רבי יצחק אלבוים ז"ל רב בטאראנטא ומח"ס שו"ת שאילת יצחק) איז געווען א תלמיד פון רבי שאול בראך ז"ל (אבד"ק קאשוי), ער איז געווען פון די איינצעלנע תלמידים וואס האבן באקומען פון אידם התרת הוראה.

די שייכות צו סיגעט איז געווען זייער גרויס, די ערשטע תשובה אין עצי חיים איז צו רבי שאול בראך.

רבינו: די שאלה איז ווען איינער וואס איז ביי א גוי אין שטוב, און דארט איז דא צלמים צי ער מעג אריינקוקן אין א ספר.

אב"ד הומנא: ער שרייבט דארט אז די שאלה איז אנגעקומען צום קדושת יום טוב, נאר ער איז געווען פארנומען, האט ער איבער געגעבן פאר מיר די שאלה צו ענטפערן.

רבינו: ס'איז געשריבן נאך בחייו פונעם קדושת יום טוב, שנת תרס"ב.

א' הנוכחים: רבי שאול בראך האט דאך אויך געגעבן א כתב הוראה פארץ רבי'ן ז"ל דער ברך משה.

רבינו: יא, ער שרייבט דארט "זה דור רביעי...".[11]

---

[11] ידוע הלשון הנפלא שהתבטא הגה"ק מקאשוי בכתב ההורמנא שנתן למרן רבינו בעל ברך משה ז"ל "זה לי דור רביעי אשר אני זוכה לשאוב ממימיהם", וכשרבינו ז"ל נטל בידיו את הכתב נבהל ונשתומם בראותו מה שכתב עליו, שמחשיבו ביחד עם אבותיו הק', ביודעו שהגה"ק מקאשוי היה תלמיד חביב של מרן הייטב לב, וכן היה חסיד נלהב של מרן הקדושת יום טוב, ואחריו החזיק בקשרי ידידות עם אביו מרן העצי

קנה לך סניגור ליום הדין

אריינטרעטנדיג אין חודש אלול די ימי הרחמים והסליחות
וועט כלל ישראל גרייט זיך צום יום הדין ראש השנה הבעל"ט

איז די פאסיגסטע צייט זיך איינצורישן גרויסע זכותים
דורך החזקת כולל עצי חיים צדקת רבי מאיר בעל הנס

וואס דערמיט וועט אייך זיכער רבי מאיר בעל הנס העלפן ארויסצוגיין זכאי בדין

אב"ד הומנא: ער האט זיך אינגאנצן מכניע געווען לבית סיגעט, דאכט זיך אז ער האט געגעבן דאם ערשטע קוויטל פאר רבי זלמן לייב (כ"ק הגה"צ אבד"ק סיגעט הי"ד – עי' בם' יד יקותיאל עמ' קנ"ז), נאך די פטירה פונעם עצי חיים.

רבינו: יא.

א' הנוכחים: כ'האב געהערט פון שימלויער רב'ס איניקל אז זיין זיידע (הגאון הגדול בעל שו"ת לחם שלמה וש"ס) האט געגעבן די ערשטע קוויטל.

רבינו: רבי שאול בראך האט געגעבן די ערשטע.

אב"ד הומנא: וועז ס'איז געווען א דין תורה אין שטאט קאשוי אקעגן איהם, האט ער געבטן דעם רבי'ן ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל) אז ער זאל זיין דער בורר, און דער רבי שרייבט אין א בריוו, אז ער האט קיינמאל נישט אנגענומען בוררות, נאר אויב כבוד הדרת גאונו וועט מפציר זיין וועל איך מוזן אננעמען "העומד לנם עמו ללחום מלחמות ה' בעד תורתו אשר אין לנו דוגמתו.." צום סוף איז נישט געווען די דין תורה.

רבינו: ס'איז זייער א אינטערסאנטער לשון דארט.[12]

אב"ד הומנא: מיין מאמע'ס טאטע (הגאון ר' יצחק אייזיק פרידריך ז"ל) איז געווען הומנאער רב – דער ערשטער רבנות פונעם ערגות הבושם איז געווען אין הומנא – ווען דער ערגות הבושם איז געגאנגען פון הומנא קיין קליינווארדיין, איז געקומען מיין מאמע זיידע רבי דוד לייב זאלצער אויך א תלמיד פון כתב סופר, און שפעטער האט מיין מאמע'ס טאטע ממלא מקום געווען אין רבנות אין הומנא, ער האט געהאט א התרת הוראה פונעם קדושת יום טוב, אונז האבן מיר נאך די התרת הוראה ס'איז פאטאגראפירט אויף א פאסט קארטל, מיין טאטע האט געהאט א ברודער וואס האט געהייסן חנני' יום טוב נאכן קדושת יום טוב.

רבינו סיפר באריכות העובדא האיך שהערונת הבושם נתמנה לרב בקליינווארדיין [והיא לו נדפסה בגליונינו פרשת דברים העעל"ט במדור "משולחן מלכים"].

אב"ד הומנא: אין הומנא האט נאך דער ערגות הבושם געהאט א שטייף הוט און נישט קיין שטריימל.

רבינו: ער איז געקומען פון הומנא צום ייטב לב, און ער האט איהם שטארק מקרב געווען.

אב"ד הומנא: מיין עלטער זיידע רבי דוד לייב זאלצער איז געווען א שוואגער מיט רבי יוסף חיים זאנענפעלד, ס'איז דא בריוון וואס זיי האבן זיך געשריבן פון ירושלים קיין הומנא און צוריק, ער האט זיך אויך געשריבן מיטן

חיים, אבל לכתוב עליו 'זה דור רביעי' לא הבין כלל, וכשראה הגה"ק מקאשוי את תמיהתו אמר לו "אני לכשעצמי היה לי זכיה בזה שבאת לביתי, ולדבר עמך בלימוד, תאמין לי שאני קיבלתי ממך בשעה שהייית כאן יותר ממה שאתה קיבלת ממני", דבעת שעמד אצלו לפני המבחן על שו"ע יו"ד עם הנו"כ טייל עמו במשך יום שלם בלימוד ומרן ז"ל אמר לפניו חידושים והערות על דברי הלכה ופלפול אשר ראה בספריו של הגה"ק מקאשוי ז"ל והוטבו הדברים בעיניו ואז כתב לו כתב ההורמנא, רבינו ז"ל אמר פעם ברוב ענוותנותו "איך האב זיך געשעמט צו האלטן דעם כתב אין די האנט" (ועי' עוד באריכות בס' ומשה הי' רועה ח"א עמ' שע"ז), [אגב, ידוע שרבינו ז"ל היה מהיחידים שזכו לקבל כתב הורמנא מהגה"ק מקאשוי אשר במשך כל ימי חייו נתן רק חמש "כתב הורמנא"].

12 המכתב הלזו נדפסה בס' אגרות מהרי"ט (עמ' ל"ב) וזל"ק בתוך הדברים: "כי מי לא יודע את פרשת גדולת הרב הגאון הצדיק האבדק"ק קאשוי שליט"א שהוא הגבר הוקם עול עולה של תורה, והוא עמוד הימיני במדינות אלו בדור הזה... עיי"ש.

זכות "אברך לשבוע"

רישט אייך איין דעם זכות
צו שטיצן א אינגערמאן אין כולל אויף איין וואך

מיטן סכום פון:

$ 180

שבט סופר, זיי זענען געווען צוזאמען תלמידים אין ישיבה, אין איין עלטער, עס איז דא א בריוו וואם דער שבט סופר שרייבט צום זיידן, אז ער האט באקומען אויף משלוח מנות א מזוזה מהודרת פון א סופר מומחה פון ירושלים, ונעניתי לבקשתו, דער זיידע האט איהם געבעטן אז ער זאל קובע זיין די מזוזה אויפן שיעור שטוב פונעם חתם סופר, און ער האט אזוי געטוהן.

רבינו: דער שבט סופר האט געהאט פראבלעמען צי ווערן רב אין פרעשבורג נאכ'ן כתב סופר, ס'איז שוין געווען מאדערנע מענטשן אין שטאט, און זיי האבן שוין נישט געוואלט אזוי...[13]

ווען כ'בין געווען אין פרעשבורג בין איך געווען ביים חתם סופר'ס ציון און אויך ביים צווייטן בית החיים ביים כתב סופר.

דער חתם סופר האט געזאגט אויפן כתב סופר א לשון ער קען נישט אזויפיל ווי איך, ווייל איך בין עלטער, אבער ער לערנט וואוילער.

די תשובות כתב סופר איז הפלא ופלא – אין די יונגע יארן – אזעלכע שיינע תשובות, ס'איז גרינגער פון התם סופר, ער זאגט זיך בעסער ארוים וואם ער וויל, און מ'פארשטייט איהם בעסער.

דער חתם סופר גיט אזאג "ס'איז שווער דער ר"ן אין עבודה זרה", שוין... ער שרייבט זייער בקיצור.

ודיברו מהדפסת ספרי החתם סופר מחדש

אב"ד הומנא: ס'איז מיר א פלא פארוואם דרשות התם סופר דרוקט מען נישט איבער מיט מפתחות, ס'ליגט דאך אין יעדע דרשה אזויפיל, ער טייטשט אוים דארט אויך זאכן וואם איז נישט נוגע ממש צו די דרשה.

רבינו: אביסל האט מען שוין יא ארוים געמומען פון די דרשות התם סופר, און מ'האט ארויס געגעבן צוויי בענדער ליקוטים אויף די סדרות פון די וואך.

והזכיר אב"ד הומנא מה שהיה לפני כמה שנים בעיר מאנסי שנכשלו באכילת נבילות וטריפות רח"ל

אב"ד הומנא: כ'האב געטראפן אין א דרשה אויף שבת תשובה (דף יט.) – ס'איז נישט אזא חידוש, נאר ס'איז א חידוש אז מ'זאל עס קענען אזוי ארוים שרייבן, אלע וויסן דאך אז תשובה מאהבה זדונות נעשות זכיות (יומא פו:), זאגט ער ארוים אזוי, אז ווער ס'עסט נבילה און ער טוהט תשובה מאהבה איז דאס אזוי ווי א קרבן פסח.

רבינו: זיין לשון איז אזוי "כל זית נבילה שאכל, כאילו אכל קרבן פסח בירושלים...",[14] ס'איז א הפלא'דיגע לשון,

---

13 בימיו של הכתב סופר האו בני הקהילה בטענה שברצונם לשמוע 'מגידות', השיב להם הכתב סופר, על מה אוותר? האם אוותר על גמרא רש"י ותוס', וודאי שלא, האם אוותר על כתיבת תשובות, וודאי שלא, האם אוותר על מלחמות ה', וודאי שלא, וא"כ אין לי עוד זמן פנוי ל'מגידות', ולכן נתן להם רשות שיביאו להם מגיד לדרוש לפניהם דברי אגדה. אמנם דבר זה היה לו למכשול, כי כשנסתלק הכתב סופר, נשאו בני הקהילה ראש, ולא רצו לקבל על עצמם את השבט סופר כממלא מקום אביו, ונתאספו כל תלמידי הכתב סופר וגם לרבות תלמידי החתם סופר שעוד היו בין החיים, והם עמדו בתוקף שבני העיר יקבלו את השבט סופר לרב עליהם, ועיכבו אז את קבורת הכתב סופר לשני מעל"ע, עד שבני הקהילה החליטו בסופו של דבר לקבל את השבט סופר לרב למלא מקום אביו הכתב סופר.

14 עי' בחתם סופר שכתב לפרש בזה הכתוב (פרשת בא) ויאמר ד' אל משה ואל אהרן וגו' החודש הזה לכם ראש חדשים וגו' ואח"כ בפסוק

זכות "אברך לחצי חודש"

רישט אייך איין דעם זכות
צו שטיצן א אינגערמאן אין כולל אויף א האלבע חודש

מיטן סכום פון:

$ 360

כ׳האב עם שוין אמאל נאכגעזאגט. (עי׳ במהר״א ט״ב דרושים עה״ת ח״ב עמ׳ רפ״ב).

וכיבדו רבינו לברך על הפירות

אב״ד הומנא: מ׳קען נישט מדמה זיין גדולי ישראל פון אמאל, חוץ וואס היינט איז דער צייט אזוי מצומצם מיט אזויפיל טירדות, איז היינט אז איינער האט א כח אין סוגיות הש״ס איז ער אפגעשוואכט אין דער חלק ההלכה, אדער איז ער מי יורה דעה, אדער איז ער מי יבין שמועה, ס׳גייט נישט צוזאמען.

רבינו: דער חתם סופר איז געווען ממש א ׳איש שהכל בו׳, דער חתם סופר איז דער גרויסער פוסק, דער גרויסער מפרש, דער גרויסער מפלפל, דער גרויסער דרשן, דער גרויסער מוכיח, דער גרויסער רב, א תופס ישיבה, אלעס האט ער געהאט אין זיך.

אב״ד הומנא: ס׳איז באקאנט דער טייטש פונעם שבט מיהודה אויפן פסוק (תהלים קכב א) עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים, אז ווען מ׳איז געקומען קיין ירושלים, זענען די פום געבליבן שטיין פאר גרוים התרגשות.[15] דא קען מען אויך זאגן ״עומדות היו רגלינו...״ די פום בלייבן דא שטיין, ס׳גלוסט זיך נישט צו גיין פון דא...

ונפרד רבינו ממנו לשלום

ובירכו ברב ברכות

שלאחריו מתחיל דברו אל כל עדת בני ישראל ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית, דמשמע דהמצוה של החודש הזה לכ״ם ראש חדשים היא רק למשה ולאהרן, והמצוה של קרבן פסח שכתוב אח״כ דברו אל כל עדת ישראל ויקחו איש שה לבית אבות וגו׳ היא רק לבני ישראל, הכי הוי ליה למימר דברו אל כל עדת ישראל החדש הזה לכם ראש חדשים ויקחו לכם איש שה לבית וגו׳, אבל הענין יובן דידוע שגדולים בעלי תשובה שזדונות נעשו כזכיות, ולא עוד אלא כשהבנים היו אוהזים במעשה אבותיהם בידיהם באופן שחטא האבות תלוי בצוואר הבנים, נגד זה בשובם אח״כ מהפכים גם עוונות אבותם לטוב וזכיות, והנה ישראל שחטאו במצרים ועבדו ע״ז ג״כ, ובכל שנה בזה החדש הי׳ עושים למזל טלה חג, עתה בשובם אל ד׳ ושחטוהו שה לשמו, הרי נחשב למפרע כאלו הם ואבותיהם כבר עשו הפסח בכל שנה ושנה, כי נהפך חג של ע״ז לזכיות כאלו עבדו את ה׳, וזהו משכו וקחו מע״ז ידיכם וקחו לכם צאן למשפחותיכ״ם דייקא שיתוקן בזה גם חטא משפחותיכם שכבר מתו, והיינו שאמר למשה ואהרן החדש הזה לכ״ם דייקא ראש חדשים, שאתם לא עבדו ע״ז וגם לא אבותיכם וא״כ החודש הזה היא לכם ראש לכל הפסחים שתשחטו ולכל החגים שתחגו, ואח״כ אמר דברו אל כל עדת ישראל ויקחו לכם שה לבית אבות, שלהם אינו הראש לכל הפסחים שכבר שחטו הרבה פעמים הם ואבותיהם וע״ז שלהם יחשב בפסח וחג לד׳ וזה שה לבית אבו״ת מה שעבדו אבותיהם ג״כ יכניסוהו אל הקדושה וזהו שה לבי״ת לפנים אל הקדושה.

---

15 בשבט מיהודה (לאחרון של פסח) כתב לפרש הכתובים שמחתי באומרים לי בית ה׳ נלך, עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים. דהנה מי שעלה לרגל וידע שכדרך שבא לראות כך בא ליראות, כל אבריו יאחזמו רעד, וחושב ואומר איך אשא פני לעמוד בהיכל מלך מלכי המלכים הקב״ה, ובבואו לשערי ירושלים עיר הקודש אין כח באדם ליכנס שמה מגודל פחד והמורא, מי אנכי ליכנס לעיר הקודש והמקדש, וקל וחומר בן בנו של קל וחומר כשבא לעלות לבית המקדש תלבישהו הקרח הנורא באמרו מי אנכי לעלות ולירואות, ולזה אמר דוד שמחתי באומרים לי בית ה׳ נלך, הגם שהיו ששים ושמחים בעלותם לירושלים, אכן עומדו״ת הי״ו רגלינ״ו בשעריך״ד ירושלים, כשבאנו לשערי ירושלים נשארנו עומדים מבלי כח באיש לילך הלאה מרוב הפחד והמורא מגודל קדושת המקום, עכ״ד.

ד״ת זו הי׳ מרגלא בפומיה של מרן רבינו בעל ברך משה ז״ל, וכן בהגיעו לשערי ארה״ק בשנת תשנ״ד בעת הקבלת פנים הזכיר את דברי השבט מיהודה ברגשי קודש.

זכות ״אברך לשבוע״

רישט אייך איין דעם זכות
צו שטיצן א אינגערמאן אין כולל אויף א חודש

מיטן סכום פון:

$ 600

דברות קודש

מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

סעודת רעוא דרעוין פרשת שופטים שנת תשס"ט לפ"ק בקרית יואל יע"א

כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבות בשעריך וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך בו. וכתב בדגל מחנה אפרים בביאור פסוק זה, כי יפלא ממך דבר למשפט, ותרגומו ארי יתכסי, רמז על ראש השנה יום הכסא כמאמרם ז"ל (ראש השנה ח.) איזהו חודש שהלבנה מתכסה בו, ואז משפט לאלקי יעקב, עי"ש. וא"ז זללה"ה בייטב לב מפרש הכתוב על מצות תשובה, כי יפלא ממך דבר למשפט, היינו דבר הצריך למשפט של מעלה, הוא מצות תשובה שצריך טרם בא המשפט השופט בין דם לדם וגו', בשביל דברי ריבות בשעריך, היינו ריב ומלחמת היצר אשר בשעריך, וקמת כלומר ממטתך ומשינתך ומתרדימתך של כל השנה, ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך בו, הוא בית הכנסת ובית המדרש וכמ"ש חז"ל (קידושין ל:) אם פגע בך כו' משכהו לבית המדרש אם אבן הוא נימוח, ועוד זאת תעשה ובאת אל הכהנים הצדיקים וכו' ודרשת והגידו לך את דבר המשפט, דבר הצריך למשפט, ושמרת לעשות ככל אשר יורוך, עי"ש בדבריו. ואף אנן נימא בה מילתא בעמדינו בחודש אלול, החודש שהוא מיוסד לתשובה ותיקון המעשים, בו יתבונן האדם וחשב עם קונהו באיזה מצב הוא עומד בעבודתו ית"ש יראת שמים ויראת חטא, לפשפש ולמשמש במעשיו אם היו כראוי וכהוגן במשך השנה שעבר, כי הזמן מסוגל לתשובה, וכמו שכתב באגרא דכלה (לבין המצרים) על אמרם ז"ל (ברכות סא:) אחורי ארי ולא אחורי אשה, כי מזל אב הוא אריה ומזל אלול הוא בתולה, ובא לרמז שישובו בתשובה אחורי ארי תיכף אחר מזל אב והיינו בחודש אלול, ולא ימתין אחורי אשה אחר מזל אלול בתולה, עכ"ד.

ונקדים לפרש מה שנאמר בסוף פרשת וירא, כאשר הלך אברהם אבינו לעקוד את יצחק בנו על גבי המזבח, כתיב (בראשית כב ד) ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחוק, ובמסורה ב"פ מרחוק, דין, ואידך (ישעיה לא ב) מרחוק ה' נראה לי. וא"ז זללה"ה בקדושת יום טוב (לראש השנה אות א) ביאר בזה, כי באמת צריך להבין מהו הנסיון הגדול אשר רצה אברהם אבינו לעקוד את בנו יחידו על פי ציווי הבורא ב"ה, והלא אחד היה אברהם שכבר נתנסה בנסיונות רבות ועמד בכולם, ומסר נפשו וגופו על מזבח אהבת הבורא, ואם פקד עליו ה' לשחוט את יצחק בנו, אין ספק כי לא בא בקרבו שום אהבה לבנו, זולת רשפי אש שלהבת אהבת השי"ת בער בקרבו, ואין שום חידוש כי בכל לבבו ונפשו חפץ לעשות רצון קונו, ומהו החידוש הגדול הזה בנסיון העקידה, אתמהה.

אמנם הכוונה כי מאד עמקו מחשבות השי"ת בזה, כי הוא חוקר לב ובוחן כליות אותו צדיק אברהם אבינו, ולפניו נגלו מצפוני לבו כי נקל לפניו לעשות רצונו לשחוט את בנו כאשר יצוה אותו, ולא יהיה זה כלל לנסיון, אחר שכבר נתנסה בנסיונות אחרות והקדיש עצמו כולו לה', אבל יען כי רצה השי"ת לזכות אותו ואת זרעו אחריו לדורות עולם בנסיון גדול אשר לא נהיה כזאת מלפנים, על כן עשה הקב"ה ולקח מאברהם אבינו כל מדריגותיו אשר היה לו מקדם, למען ישאר כמו איש פשוט אשר מתחיל רק עתה לעבוד את הבורא, ולאיש כזה בודאי הנסיון גדול מאד לשחוט את בנו יחידו אשר נולד לזקנותו, ועל כן באמת תגדל נסיון העקידה עד להפליא. וזהו ביאור המסורה, וישא אברהם את עיניו וירא את המקו"ם, הוא הקב"ה שנקרא מקומו של

עולם (ב"ר פס"ח ס"ט), מרחוק, שהרגיש בעצמו כי אבד מדריגותיו וקרבתו להשם יתעלה, ויגיד עליו רעו במסורה מרחוק ה' נראה לי, ר"ל דאין הכוונה על מקום העקידה, רק על השי"ת שנדמה לו מרחוק ואין קרוב אצלו בדעת ובהשגחת שלימות ובאהבה דבוקה כבתחילה, ובאמת כל זאת סיבב המסבב למען הגדיל כח הנסיון, עכדה"ק. (ועיין בעבודת ישראל סו"פ וירא).

ובזה ביאר כ"ק מרן דו"ז זללה"ה בדברי יואל (ראש השנה אות לז) המדרש (ב"ר פנ"ה ס"א) והאלקים נסה את אברהם, כתיב (תהלים ס ו) נתתה ליראיך נס להתנוסס, נסיון אחר נסיון. פי' כי לעת כזאת שראה אברהם אבינו ע"ה שנפל מכל מדריגותיו ונשאר כאיש פשוט, וראה שפלות מצבו היאך שכרגע נתרחק פתאום מהקדושה, בודאי שרעדה ופחד אחזתו, אמנם אף על פי כן לא נפל בדעתו ולא נתייאש, ואדרבה עוד הוסיף אומץ והתחזק בכל כחו לעשות רצונו ית"ש, וזה בעצמו היה לו נסיון גדול שלא נתייאש בשפלות מצבו, וזהו נסיון עוד יותר גדול מעצם נסיון העקידה, וזה שאמר המדרש נסיון אחר נסיון, שהיה כאן שתי נסיונות, בראשונה זה הנסיון מה שנלקח ממנו המדריגות, וגם נסיון העקידה, עכ"ד.

וכ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה בברך משה (מאמר יודעי תרועה אות כג) העיר להבין טעם הדבר שלקח הקב"ה מאברהם אבינו כל מדריגותיו בשעת העקידה, דלכאורה הלא לפניו נגלו כל תעלומות שאברהם אבינו יעשה רצונו בלבב שלם בכל אופן שהוא, וכמו שהעיד עליו הכתוב (נחמיה ט ח) ומצאת את לבבו נאמן לפניך, ומדוע איפא הוצרך לקחת ממנו כל מדרגותיו כדי להגדיל זכותו. אך מודעת זאת דברי הרמב"ן ז"ל (פ' לך) שכל מעשה האבות היו הכנה ופועל דמיוני לדורות העתידות, ולפי זה י"ל שהיה בזה כוונה עמוקה, כי הקב"ה צופה ומביט עד סוף כל הדורות שיגיע זמן כזה בעקבתא דמשיחא שיהיו בני ישראל בשפל המדריגה, אין דורש ואין מבקש, ואין אתנו יודע עד מה לכוין בתפלות ובתקיעות כראוי וכנכון, ואיך תתקבל עבודתם הנעשה באופן פשוט בלי מדריגות ובלי כוונות, ועל כן לקח הקב"ה מאברהם אבינו כל מדרגותיו, והיה בשעת העקידה כאדם פשוט, ובזה הכין ופעל לדורות העתידות מעשה אבות סימן לבנים לקבל התפלות והתקיעות אף בזמן שתהא עבודתם באופן פשוט בלי כוונה נכונה, בלי כוונות ובלי מדריגות, כשם שנתקבלה עבודתו בשעת העקידה בכוונה פשוטה בלי שום מדריגות וכוונות עליונות, עכ"ד.

ומזה יש לנו ליקח מוסר לחזק את נפשינו לעבודתו ית"ש, גם בזמן שהאדם נופל ממדריגתו, שחלילה וחלילה לא יתייאש עצמו מן הרחמים, ומרן דו"ז זללה"ה בשו"ת דברי יואל (או"ח סי' ל"א) השיב לאחד ששאל בנידון מצבו המר והנמהר שנכשל ל"ע בחטאים מרים, ושואל ומבקש לפתוח לו פתח התשובה, והשיב לו מרן דו"ז זללה"ה במכתב קודש, מה שכתב שהוא כבר אחר היאוש, וממחשבה זו ירחק יותר מן הבורח מן הארי, כי כבר מבואר בספה"ק (ספר התניא אגרת התשובה פי"א) כי מי שאינו מאמין שהקב"ה מוחל למכעיסיו אף שהכעיסו עד אין שיעור, מברך ח"ו בכל יום לבטלה חנון המרבה לסלוח, כי הבורא ית"ש הוא מרבה לסלוח, עי"ש. ומזה יש להתחזק כי לכל אדם מישראל באיזה מצב שהוא יש לו תקנה בתשובה, רק שצריכים לעשות הפעולה הראויה לזה, והיינו עזיבת החטא וחרטה מעומקא דלבא על העבר המעשים רעים שעשה, וקבלה על להבא שלא ישוב לכסלה עוד, וכמבואר באריכות בשו"ת נודע ביהודה (מהדו"ק או"ח סי' ל"ח) שאין התענית רק דבר טפל לתשובה, אבל עיקר התשובה הוא עזיבת חטא וידוי דברים בלב נשבר, חרטה בלב שלם, התקרבות והתלהבות לאהוב את הבורא, והיינו תשובה שישוב אל ה' וירחמהו, וישוב אל ה' היינו שידבק בו, אבל שאר דברים תענית וסיגופים אינם עיקרים, עי"ש.

ובדרך זה יש לפרש המדרש (הובא באהבת דוד להחיד"א פ' וירא) בשעה שעקד אברהם אבינו את יצחק בנו אמר להקב"ה תן לבני עשרת ימי תשובה, וצ"ב.

ולפי דרכינו הכוונה על פי מה שנתבאר כי נסיון העקידה היה נסיון אחר נסיון, שגם לאחר שנפל ממדרגותיו עם כל זה לא התייאש אברהם אבינו עצמו מן הרחמים, ולזה ביקש אברהם אבינו תן לבני עשרת ימי תשובה, וממנו ילמוד האדם מוסר השכל, שאין לך דבר בעולם כיאוש, ובאיזה מצב שימצא האדם תמיד יש לו מבוא לחזור בתשובה.

והנה כ"ק מרן דו"ז זללה"ה בדברי יואל (הושענא רבה עמוד שפט) ביאר הגמרא בסוף מס' סוטה דמפרש ואזיל גודל שפלות הדור בעיקבתא דמשיחא איך שיהיה פני הדור, ומסיים ועל מי יש לנו להשען על אבינו שבשמים, ולכאורה קשה דמשמעות הדברים יגיד דרק במצב השפלות הגדול ההוא אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים, והוא תמוה דכי בזמנים אחרים כשלא היה מצב הדור שפל כל כך היה לנו על מי לסמוך מבלעדי אבינו שבשמים. אך ביאור הענין דחז"ל התנבאו בזה ברוח קדשם שיבואו ימים אשר לא יהיו עוד לישראל צדיקי אמת להעתיר בעד בני ישראל, ולזה אמרו אין לנו שום עצה אחרת אלא להשען על אבינו שבשמים שהוא יסייענו ויושיענו, כי לא יטוש ה' את עמו בעבור שמו הגדול, עכ"ד. ובדברי יואל (ליו"כ עמוד שכט) האריך בזה, כי מלפנים זאת בישראל היו תמיד צדיקים שהיו ממליצים טוב בעדינו לפני מלכי המלכים הקב"ה אבינו שבשמים, אמנם בימינו אבדנו את כל אלה, המה הלכו למנוחות ואותנו עזבו לאנחות, האמנם את הכל אבדנו, אבל את ה' אלקינו לא אבדנו, ה' אלקינו הוא חי וקיים, והוא נשאר עמנו לעולם, עי"ש בדבריו. וכדבר הזה י"ל גם באברהם אבינו, שבזה הזמן אשר ראה עצמו שאבד את כל מדריגותיו, עם כל זה בטח לבו בה', כי את השי"ת לא אבד ממנו ח"ו, ולכן הגם שהוא מצד עצמו לא יוכל לעמוד בנסיון, אמנם השי"ת כל יכול הוא ויעזור לו באותו מצב שהוא כדי לעמוד בנסיון.

וזאת תורת המסורה, וירא את המקום מרחוק, כי אברהם אבינו בשעת העקידה ראה עצמו במצב קשה ומרה עד מאד, שאבד כל המדריגות והרגיש עצמו מרוחק מכל וכל, אך עם כל זה לא התייאש עצמו, וידע שאף אם אבד הכל, מכל מקום את הקב"ה לא אבד, ולזה אמר מרחוק, אע"פ שאני מרוחק מכל המדריגות, עם כל זה ה' נראה לי, כי אתה עמדי, ובאיזה אופן ומצב שהוא עומד השי"ת יהא בעזרו.

ועל זה התפלל אברהם אבינו אחר מעשה העקידה, ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה אשר יאמר היום בהר ה' יראה, היינו שמכאן יתחזקו בני ישראל עד סוף כל הדורות, דאף אם אובדים כל המדריגות, עם כל זה את הבורא יתברך אינם אובדים, כי הוא אל חי וקים, הוא אין סוף ומדותיו אין סוף, וכיון שהוא רחום וחנון אין סוף למדותיו ית"ש והוא חנון המרב"ה לסלוח לכל אחד ואחד באיזה מדריגה שהוא, ולזה אמר אשר יאמר היו"ם, דא ראש השנה (זוה"ק בא דף לב:), היינו בזמן שיבקשו לעסוק בתשובה, בהר, היינו אשר גם אם חלילה הלכו מקודם אחר עצת היצר הרע הנקרא הר (סוכה נב.), ונעשה על ידם הר של עבירות חס ושלום, עם כל זה ה' יראה, השי"ת נמצא עמהם, כי השוכן אתם בתוך טומאותם כתיב (ויקרא טז טז), ולא אבדנו אותו בשום אופן, וכמ"ש החתם סופר בצוואתו יש לנו אב זקן הוא לא נשתנה והוא לא ישתנה, ולעולם נוכל לחזור ולהתקרב אליו ית"ש כי לא ידח ממנו נדח.

ולכוונה זו אמרו חכמים (שהש"ר פ"ד סי"ב) מאי הר המוריה, הר שממנו יוצאת אורה לעולם, היינו כי ממה שהתחזק עצמו אברהם אבינו בנסיון בשעת עקידת יצחק על הר המוריה, ממנו יוצאת אורה לעולם, לכל בני ישראל לדורותם, אשר גם בזמן אם יהא נדמה לו לאדם כאילו נשמתו נמצא בהרי חשך, מהר המוריה יוצאת אורה לנשמתו, לדעת שגם מרחוק ה' נראה לי, וכמה יהיה מרוחק מן הקדושה ידע כי ה' נראה לי, כי את הבורא ית"ש לעולם לא אבדנו.

ועניין זה רמזו דורשי רשומות (שלה"ק מס' ראש השנה פרק נר מצוה) אלו"ל ראשי תיבות (שיר השירים ג ו) א'ני ל'דודי ו'דודי ל'י. **כי בהתקרב ובא ימי הרחמים והרצון, הזמן של פשפוש המעשים, האדם רואה**

עצמו מלא עוונות ופשעים, ובנוסף לזה בא היצה"ר להפילו בסבך היאוש שחלילה אין לו עוד תקנה, ולזה בא הרמז על חודש אלו"ל, אני לדודי ודודי לי", לדעת כי באיזה אופן שיהיה, עם כל זה ודודי לי, "דעם הייליגן באשעפער האבן מיר נישט פארלוירן, דער הייליגער באשעפער איז דא", והשי"ת אומר לבני ישראל פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם (שהש"ר פ"ה ס"ב), **ויש לנו להשען על אבינו שבשמים, שבכל עת ובכל זמן יקבלנו בתשובה, וכמ"ש חז"ל** (יומא פה:) **ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים, כי את אבינו שבשמים לא אבדנו, וימינו פשוטה לקבל שבים, כי לא ידח ממנו נדח, ובזה אנו מתחזקים כי יש לנו אבינו שבשמים.**

ובדרך זה יש לפרש טעמי מצות תקיעת שופר, שכתב רב סעדיה גאון שהוא בא לעורר לתשובה, ועוד טעם להזכירנו עקידת יצחק שמסר נפשו לשמים, ויש לפרש השייכות של הני תרי טעמים, כי אע"פ שתקיעת שופר בא לעורר לתשובה, הרי יכול האדם ליפול בסבך היאוש ולחשוב בנפשו כי חלילה אין לו תקומה לנשמתו, ולזה תוקעין להזכיר עקידת יצחק, שאף אם אין האדם במדריגה גבוה ונעלה, יקח חיזוק ממעשה העקידה, אשר אברהם אבינו אע"פ שאבד כל המדריגות עם כל זה לא התייאש עצמו, אלא אזר כגבור חלציו ביודעו דאף אם הוא מרחוק, רחוק מכל המדיגות הגבוהות ונעלות, עם כל זה ה' נראה לי, ומזה יתחזקו בני ישראל תמיד בכל עת ובכל זמן ובכל מקום.

ובזה יתבאר הכתוב כי יפלא ממך דבר למשפט, דבר הצריך למשפט של מעלה, היינו מצות תשובה, כי אחר חשבון הנפש האדם משכיל לדעת את מצבו הקשה, עד כמה לא יצא ידי חובתו כלפי שמיא, ומדרך היצר להביא את האדם לידי מחשבת יאוש, שידמה בדעתו שלפי מצבו ומעמדו אין לו עוד תקנה, וחלילה אינו מועיל לו תשובה, לזה אמר וקמת ועלית אל המקו"ם אשר יבחר ה' אלהיך בו, הוא מקום המקדש הר המוריה, אשר ממנו יוצאת אורה לעולם שיתחזק האדם דאע"פ שאין בידו תורה ומעשים טובים, עם כל זה יש לו בורא עולם, הבורא יתברך לא אבדנו.

ולזה אמרו דורשי רשומות (פרע"ח שער ראש השנה פ"א) על הכתוב (שמות כא יג) והאלקים **א'נה ל'ידו ו'שמתי ל'ך** מקום, ראשי תיבות **אלו"ל**, כי בחודש אלול יש לנו מבוא להתחזק מפרשת העקידה, ושמתי לך מקו"ם, הוא מקום המקדש הר המוריה אשר ממנו נתחזק בכל עת ובכל זמן שגם מרחוק ה' נראה לי.

והדברים הללו צריכים להיות נר לרגלינו להשפיע אורה לעולם להאיר לאדם מתוך החשיכה לדעת את הדרך אשר ילך בה, ובכניסתינו בחודש אלול עלינו להרבות בתשובה ולפשפש במעשינו ולחקור אחר כל דבר גדול וקטן אשר עוינו ומרינו את פי ה', ועלינו להתחזק שהקב"ה פותח שער לדופקי בתשובה, ולא נפקד ממנו איש, ולכל אחד ואחד בפרטיות נאמר זה בחודש אלול אני לדודי ודודי לי, שהשי"ת מבקש ממנו שיחזור בתשובה, וכל אחד יכול לזכות לדרך תשובה.

השי"ת יעזרינו שנזכה לעשות תשובה בשלימות, ונזכה לתקן את אשר פגמנו, כי תשובה מועלת לכל, יעזור השי"ת שנזכה להוציאו מכח אל הפועל, למלאות החודש אלול בתשובה בשלימות, ולילך בכל יום מחיל אל חיל וממדריגה למדריגה, ולעשות הכנה דרבה לימים הקדושים הבאים לקראתינו לשלום, ונזכה להרבות בתפלה ותחנונים ויתקבלו ברחמים וברצון לפני הקב"ה, ונזכה כולנו לכתיבה וחתימה טובה שנת אורה "א לעכטיג יאר, אויפצולייכטן אידישע הערצער" שנזכה לתשובה בשלימות, ונזכה להתרוממות קרן התורה וישראל בהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוח"ח להם

קרן עזר ומשיאין "ברך משה" דחסידי סאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקוה"ט מרן משה בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעוועכי"א

קרית יואל - בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנ"ש שהגיע זמן כלולות בניהם בשעטו"מ

"ברכת מזל טוב"

הננו משגרים ברכת מזל טוב חמה ולבבית לאנ"ש החשובים כל אחד בשמו יבורך

הר"ר **אברהם שפילמאן** הי"ו

ולאביו הרה"ח ר' **ישראל יעקב שפילמאן** שליט"א

ולחותנו הרה"ח ר' **שלמה ארי' פריד** שליט"א

להכנס בנו, נכדם הב' יוסף ני"ו לעול התורה והמצוות

הר"ר **יחיאל מיכל יואל פוקס** הי"ו

ולאביו הרה"ח ר' **חיים יחזקאל פוקס** שליט"א, אלעד

ולזקינו הרה"ח ר' **יודא ארי' ווירצבערגער** שליט"א

ולזקינו הרה"ח ר' **יודא חיים גוטער** שליט"א

להולדת בנו, נכדם

השלום זכר בבית מדרשינו בשיכון

הכנסתו בבריתו של אאע"ה ביום שב"ק בבית מדרשינו בזכרון מאיר

"נפש חי'ה"
ע"ש הרבנית הצדקת
מרת **חי' מייזלישׁ** ע"ה
בת מרן רבינו משה זי"ע
נלב"ע ח' שבט תשנ"ג
☆ ☆ ☆

"חסדי מנחם משה"
ע"ש
ר' **מנחם משה גאנץ**
ז"ל
ב"ר דוב ז"ל
נלב"ע י"ג מנחם אב תשנ"ב
☆ ☆ ☆

"תהלה לדוד"
ע"ש ר' **משה דוד**
טעלער ז"ל
ב"ר יחזקאל משולם ז"ל
נלב"ע י"א תשרי תשפ"ח
☆ ☆ ☆

"אב"ן ישראל"
ע"ש ר' **אברהם נתן**
בערנאט ז"ל
ב"ר ישראל ז"ל
נלב"ע ט"ז חשון תשל"ז
☆ ☆ ☆

"ציון לנפש חיה"
ע"ש ר' **בן ציון בנעט**
ז"ל ב"ר ישראל צבי ז"ל
נלב"ע ט' שבט תשנ"ג
ווזגתו מרת **חי'ה** ע"ה
ב"ר יהושע ז"ל
נלב"ע י"א סיון תשנ"ה
☆ ☆ ☆

"חסדי בא"ר"
ע"ש ר' **אלכסנדר**
בנעט ז"ל ב"ר עזרא ז"ל
נלב"ע כ"ג ניסן תשנ"ז
ווזג' מרת **רייזל** ע"ה
ב"ר אפרים ז"ל שטערן
נלב"ע ה' טבת תשנ"א
☆ ☆ ☆

משא"ת חיים
ע"ש ר' **חיים גרין** ז"ל
ב"ר מרדכי מנחם ז"ל
נלב"ע כ"א אדר א' תשפ"ח
ווזגתו מרת **אלטע**
שיינדל ע"ה
ב"ר משה אליהו ז"ל
נלב"ע י"ב ניסן תשפ"ג

"חסדי שלמה זלמן"
ע"ש ר' **שלמה זלמן** ז"ל
בן ר' **מרדכי** ווירצבערגער ז"ל
נלב"ע ח' כסלו תשפ"ב
☆ ☆ ☆

"חסדי ישראל יעקב"
ע"ש ר'
ישראל יעקב אייזנבערגער ז"ל
נלב"ע ט"ו אייר תשנ"ז
ואביו ר' נתן נטע ב"ר מנחם
מענדל ז"ל נ' כ"ז סיון תשנ"ה
ואמו מרת דינה ע"ה
ב"ר יעקב ישראל הלוי ז"ל
נלב"ע כ"ט תמוז תשנ"ג
☆ ☆ ☆

"חסדי שמואל וחנה"
ע"ש
ר' **שמואל זאב לעווי** ז"ל
ב"ר יעקב דוב ז"ל
נלב"ע ג' תשרי תשנ"ח
ווזג' מרת **חנה** ע"ה
ב"ר חיים משה ז"ל
נלב"ע י"ב חשון תש"ז
☆ ☆ ☆

"אנש"י חי"ל"
ע"ש
ר' **אביגדור פרידמאן** ז"ל
ב"ר נחמי' ז"ל
נלב"ע ז' שבט תש"ג
ווזג' מרת **חנה לאה** ע"ה
ב"ר יעקב פרענקל טב"ח ז"ל
נלב"ע ב' אלול תשמ"ג
☆ ☆ ☆

"צב"א מרו"ם"
ע"ש ר'
צבי אלימלך געלבמאן ז"ל
ב"ר אברהם ז"ל
נלב"ע ד' אלול תשנ"ט
ווזג' מרת **בריינדל** ע"ה
בת ר' מרדכי מנחם ז"ל
נלב"ע כ"ה תמוז תשנ"ט
☆ ☆ ☆

"אפריון נמטי' לר' שמעון"
ע"ש ר' **שמעון דאפקא** ז"ל
בן ר' שניאור זלמן ז"ל
נלב"ע ז' מנחם אב תשנ"ח
☆ ☆ ☆

"זכרון חיים צבי"
ע"ש ר' **חיים צבי שוואדרן** ז"ל
ב"ר חזקי' איתמר טובי' ז"ל
נלב"ע י"ג כסלו תשנ"ה
☆ ☆ ☆

"ממכון שבתו השגיח"

אל תוך בתיכם להניח ברכה

בני בריכי, חיי אריכי, ומזוני רויחי, רב ברכות, ושובע שמחות, חיי נחת, וכל טוב סלה

לשון קדישו
של כ"ק מרן רבינו שליט"א

ובכן נפשי בשאלתי מול אנ"ש היקרים שיחיו צאי לך בעקבי הצאן ושאו ידיכם לשקול שקלי הקודש לתת את תרומת ה' לטובת כוללינו קופת רבי מאיר בעל הנס ולהחזיק קופת הצדקה בתוך ביתו אל תוך בתיכם להניח ברכה...

אלקא דמאיר יענינו בצירוף זכות אבותינו הק' מייסדי כוללינו להוושע בדבר ישועה ורחמים בבני בריכי חיי אריכי ומזוני רויחי, רב ברכות ושובע שמחות, חיי נחת וכט"ס, עדי נזכה לראות בישועת ישראל וציון במשפט תפדה ושביה בצדקה בב"א.

השתתפו בעין יפה וברוח נדיבה בהחזקת כוללינו הק'
לצדקת רבי מאיר בעל הנס
ותזכו להתברך בכל הברכות והישועות

מכתב קודש מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

למען החזקת צדקת רבי מאיר בעל הנס כולל עצי חיים בארה"ק

אדרן טייטלבוים

אבדק"ק סאטמאר

ב"ה

אשא עיני אל ההרים אל ההורים מוסדי דור ודור, ידוע ומפורסם עד כמה יגעו וטרחו אבותינו ורבותינו הק' מאורי הדורות נבג"מ למען צדקת ארץ ישראל קופת רבי מאיר בעל הנס להחזיק ידי יוצאי מדינתם יושבי אוהל לומדי תורה בטהרה בארה"ק ת"ו, שיסודתה בהררי קודש ה"ה מרנן הבית יוסף והאלשיך הק' זי"ע ואחריהם כל רישי כלה וכל רישי גלוותא שגילו בה סגולות יקרות רבות ונכבדות, ובעצמם עמדו על הפקודים כגבאי קודש העושים ומעשים למען צדקה קדושה זו, ובמשך הדורות לא פסקה מעל שולחנם בזמני ששון ושעת רצון ובכל עת ומצוא, וכבר נודע בין החיים לסגולה בדוקה ומנוסה להצלחה ולהוושע בכל מיני ישועות.

ותחת אחד השיחים שמעתי מכ"ק אאמו"ר הגה"ק זללה"ה הכ"מ, שא"ז מרן בעל קדושת יו"ט זללה"ה צוה לפני פטירתו לא"ז מרן בעל עצי חיים זללה"ה ליסד כולל מיוחד לתמיכת אנשי שלומו תושבי ארה"ק, ופקודתו שמרה רוחו הטהורה **ובשנת תרס"ט לפ"ק עלה בידו במסי"נ להקים כולל** מיוחד לעדת מרעיתו ולחם והגין בעדה בכל תוקף ועוז, ובעצמו התעסק בקדשים בשליחות כסף הקדשים לארה"ק.

ומעשה אבות סימן לבנים, כן בקודש חזיתי אצל כ"ק מרן אאמו"ר הגה"ק שמאוד כלתה נפשו להמשיך מסורה זו, על כן יסד כולל עצי חיים לאנ"ש בבני ברק יע"א שמראשית יסודה בצל כנפי יחסיון אברכים יקרים יוצאי ישיבתינו הק', ת"ח מופלגים בעלי ברוכי ילדים בליעה"ר הלומדים תורה מתוך הדחק על טהרת הקודש, וקראו ע"ש אביו א"ז מרן הגה"ק בעל עצי חיים זללה"ה, ובכל לב ובכל נפש ומאודו נשא בעול החזקתה בסכומים הגונים מידי חודש בחדשו, וראה בזה המשכת קיום צוואת אבותיו הק'.

ואחרי שהורם הנזר והוסרה העטרה בפטירת כ"ק מרן אאמו"ר הגה"ק זללה"ה חשבתי דרכי לילך בעקבות ראשונים ולחזק את כוללינו ולהטיל את נזר נשיאות הכולל על שכם אחי יקירי איש אמונים הרה"צ ר' שלום אליעזר שליט"א אשר היה חביב מאוד בעיני כ"ק אאמו"ר הגה"ק זללה"ה ואשר היה באמנה אתו לכל עניני צדקות ובפרט לעניי ארה"ק שנתחלקו על ידו סכומים עצומים, על כן אקוה שאלקי אבי יהא בעזרו ויעלה בידו לחזק את כוללינו ולהוסיף על הראשונים ביתר שאת ויתר עוז, והיה מעשה הצדקה שלום.

ובכן נפשי בשאלתי מול אנ"ש היקרים שיחיו צאי לך בעקבי הצאן ושאו ידיכם לשקול שקלי הקודש לתת את תרומת ה' לטובת כוללינו קופת רבי מאיר בעל הנס ולהחזיק קופת הצדקה בתוך ביתו אל תוך בתיכם להניח ברכה. ואלקא דמאיר יענינו בצירוף זכות אבותינו הק' מייסדי כוללינו להוושע בדבר ישועה ורחמים בבני בריכי חיי אריכי ומזוני רויחי, רב ברכות ושובע שמחות, חיי נחת וכט"ס, עדי נזכה לראות בישועתן של ישראל וציון במשפט תפדה ושביה בצדקה בב"א.

וע"ז בעה"ח עש"ק לסדר ואיש את קדשיו לו יהיו תשס"ו לפ"ק